

O evanđelje e Lukasoro

Uvod

¹ Cenimeja Teofile, but džene lelje te pisinen oto događaja save ule maškar amende.

² On pisinde adahar sar so vaćerde amendē okola kola taro anglunipe dikhle adala događaja hem kola inele sluge zako e Devlesoro lafi.

³ Adahar hem me, palo adava so taro anglunipe šukar ispitujući sa adava, mangljum tuće sa palo redo te pisinav,

⁴ te šaj ove uverime dai čače sa adava so injan sikavdo.

O andeo phenela so ka bijandol o Jovan o Krstitelj

⁵ Kad o Irod inele caro ani Judeja, nesavo manuš palo anav Zaharija inele svešteniko e izraelconengoro, oto redo e Avijasoro. E Zaharijasiri romni da inele oto pleme e Aaronesoro. Lakoro anav inele Jelisaveta.

⁶ O Zaharija hem i Jelisaveta inele pravedna anglo Devel, adalese so živinde palo sa o naredbe hem o zakonja e Gospodesere.

⁷ Olen na ine čhave adalese so i Jelisaveta našti ine te ačhol khamni, a soduj džene već purandile.

⁸ Jekh dive kad e Zaharijasiri grupa oto sveštenici kandlja ano Hram, tegani hem o Zaharija čerela ine pli buti sar svešteniko anglo Devel.

9 Ov, palo adeti e sveštenikonengoro, barbutaja inele izabirime te đerdini ko Hram e Gospodesoro hem te kadini.

10 Sar o Zaharija kadini ine ano Hram, sa edobor narodo molini pe ine avri.

11 A ano Hram e Zaharijase mothovđa pe o andeo e Gospedesoro, kova terdino ki desno strana oto žrtveniko kotar kadindža pe.

12 Kad o Zaharija dikhla le, uz nemirinda pe hem but darandilo.

13 A o andeo phendža lese: "Ma dara, Zaharija! O Devel šunda ti molitva. Ti romni i Jelisaveta ka bijani će čhave, i ka de le anav Jovan.

14 Ka ove but radosno zbog leste hem but džene ka radujinen pe so ov ka bijandžol,

15 adalese so ka ovel baro manuš anglo Gospod. Nikad naka pijel mol hem ništa sostar šaj te mačol pe. Ka ovel pherdo e Svetone Duhova pana pe dajaće ano vodi.

16 Bute Izraelconen ka irini anglo Gospod, anglo lengoro Devel.

17 Ka džal anglo Gospod sar glasniko ano duho hem ano zoralipe e prorokosoro e Ilijasoro. Ka mirini e dadjen lengere čhavencar hem okolen so na šunena ka irini nakori mudrost e pravednikonengiri. Ka pripremini e narodo te oven spremna zako e Gospedesoro aviba."

18 I o Zaharija pučlja e andeo: "Sar me te džanav da čače ka ovel adava so phendan? Me injum purano hem mli romni da beršali."

19 A o andeo phendža lese: "Me injum o Gavrilo, o andeo kova terđola anglo Devel. Ov bičhalda

man te vaćerav tuja hem te anav će akava šukar lafi.

²⁰ I ače, ka ove laloro, naka šaj te vaćere sa di o dive kad adava ka ovel, adalese so na verujindan mle lafendje save ka pherđoven ano pravo vreme."

²¹ Sar o andeo vaćeri ine e Zaharijaja, o narodo kova adžićerđa avri čudinđa pe so o Zaharija edobor ačhilo ano Hram.

²² A kad o Zaharija iklilo, našti ine te vaćeri olencar. Ćerela ine nesar te mothoj lendje vastencar, ali ačhilo laloro. O manuša halile da ole ine vizija ano Hram.

²³ Kad pherdile o dive oti lesiri služba ano Hram, o Zaharija irindja pe čhere.

²⁴ Na nakhlo but, i lesiri romni i Jelisaveta ačhili khamni hem pandž masek na iklili avri taro čher. Phendja:

²⁵ "O Gospod čerđa te šaj ačhovav khamni. Akana mothovđa maje pli milost hem cidindja mli lađ anglo manuša."

O andeo phenela e Marijaće so ka bijani e Isuse

²⁶ Kad i Jelisaveta inele šofto masek khamni, o Devel bičhalđa ple andeo e Gavrilo ki diz Nazaret ani regija Galileja.

²⁷ Adari valjandja te legari o lafi e Marijaće koja pana inele čhaj. Oj inele mangli e muršese palo anav Josif, kova inele oto pleme e carosoro e Davidesoro.

²⁸ Kad alo o andeo, phendja e Marijaće: "Radujin tut! O Gospodi tuja! Ovi but milostivno premala tute!"

29 A i Marija but uznemirinđa pe zbog e andeosere lafija, i pučlja pe so šaj te značini adava pozdrav.

30 A o andeo phendā lače: "Ma dara, Marije! O Devel mothovđa će pli milost!"

31 Ače, ka ačhove khamni hem ka bijane čhave, i ka de le anav Isus.

32 Ov ka ovel baro hem ka vičini pe Čhavo e Najbare Devlesoro. O Devel o Gospod ka del le o presto lesere pradadesoro e Davidesoro.

33 Ka carujini upro pleme e Jakovesoro zauvek; zako lesoro carstvo naka ovel kraj."

34 Tegani i Marija pučlja e andeo: "Sar šaj te ovel adava kad me pana injum čhaj?"

35 A o andeo phendā lače: "O Sveto Duho ka huljel upra tute hem o zoralipe e Najbare Devlesoro ka učhari tut. Adalese adava čhavo, kole ka bijane, ka ovel sveto hem ka vičini pe Čhavo e Devlesoro.

36 Eče, ti bibi i Jelisaveta da, ko purane berša, ačhili khamni hem ka bijani murše. I oj, kolaće sare džande da našti te ačhol khamni, akanai šov masek khamni.

37 Adalese so o Devel sa šaj te čerel!"

38 Tegani i Marija phendā: "Ače, sluškinja e Gospodesiri injum. Nek ovel maje palo to lafi."

I o andeo dželo olatar.

I Marija džala te dikhel e Jelisaveta

39 Adala dive i Marija spremindā pe hem siđardā ko bregalo krajo, ki jekh diz ani regija Judeja.

40 Kad resli adari, đerdindā ko čher e Zaharijasoro hem pozdravindā e Jelisaveta.

41 I kad i Jelisaveta šundža e Marijakoro pozdrav, o čavoro oti radost zorale mrdindža olaće ano vodi, a oj pherdili e Svetone Duhoja.

42 I bare glasoja phendža e Marijače: "Najblagoslovime injan maškarlo đuvlja hem blagoslovime o čavoro kole akhareja ano vodi!

43 Akavai bari čast maje so tu, mle Gospodesiri daj, aljan kora mande.

44 Adalese so, kad šundđum to pozdrav, o čavoro oti radost zorale mrdindža maje ano vodi.

45 Blago tuće so verujindjan da ka ovel adava so phendža će o Gospod!"

I Marija hvalini e Devle

46 Tegani i Marija phendža:

"Mli duša barjari e Gospode;

47 Mloi duho radosno ano Devel, ano mlo Spasitelj,

48 so ulo milostivno upri poniznost ple sluškinjakiri.

I ače, od akana sa o generacije ka phenen da injum blagoslovime đuvli,

49 adalese so bare šukaripa čerđa maje o Zoralo
Devel
kasoroi anav sveto!

50 Ovi milostivno e manušenđe tari generacija ki
generacija

kola darana olestar.

51 Ple zorale vasteja čerđa bare buća;
rasfrdinđa e manušen kolai barikane ano
pumare vile.

52 Peravđa e vladaren taro lengoro prestolje,

a vazdindā e poniznonen.

53 Čaljardā e bokhalen šukaripnaja,
a čučen muklja e barvalen.

54 Pomožindā e Izraelconendē, ple slugendē.
Na bisterđa te ovel milostivno

55 e Avraameše hem lesere potomkonendē zau-
vek,
sar so dindā plo lafi amare pradadendē.”

56 I Marija ačhili e Jelisavetaja đi sar trin
masek, i tegani irindā pe čhere.

Bijandilo o Jovan o Krstitelj

57 A kad alo o vreme i Jelisaveta te bijani,
bijandā murše.

58 Kad lakiri familija hem lakere komšije šunde
so o Gospod mothovđa laće bari milost, radu-
jinde pe olaja.

59 A kad e čhavore inele ofto dive, koro
Zaharija čedinde pe o manuša zako obreziba e
čhavoresoro. I mangle te den le lesere dadesoro
anav – Zaharija,

60 ali i Jelisaveta phendā: “Na! Lesoro anav ka
ovel Jovan!”

61 A on phende laće: “Niko te familijatar na
vičini pe ađahar.”

62 I vastencar pučle e Zaharija savo anav
mangela te del ple čhavore.

63 Tegani o Zaharija rodindā te den le jekh
tikori phal zako pisiba hem pisindā: “Lesoro
anavi Jovan.”

I sare začudinde pe.

64 I otojekhvar e Zaharijasoro muj phravdilo hem šaj ine palem te vaćeri, i lelja te slavini e Devle.

65 I uklindža i dar sa lengere komšijen. Ko sa o bregalo krajo e Judejakoro vaćerđa pe adalestar so ulo.

66 I sare kola šunde adava, razmislinde adalestar hem phende: "Akava čhavoro isi te ovel baro manuš. Čačei upro leste o vas e Gospodesoro."

O Zaharija prorokujini e Mesijastar hem e Jovanestar

67 A o Zaharija, e Jovanesoro dad, pherdilo e Svetone Duhoja hem prorokujinđa:

68 "Slava e Gospodese e Izraelesere Devlese,
adalese so alo hem otkupinda ple narodo!

69 Vazdinda amendje e zorale Spasitelje
oto pleme e carosoro e Davidesoro, ple
slugasoro,

70 sar so vaćerđa pana angleder
prekalo muja ple svetone prorokonengere.

71 Vazdinda amendje zorale Spasitelje te spasini
amen amare neprijateljendar
hem sa e manušengere vastendar kola mrzi-
nena amen.

72 Mothovđa milost amare pradadendje
hem ispuninda plo sveto savez,

73 i sovli savi halja e Avraameše amare
pradadese:

74 so ka ikali amen amare neprijateljengere
vastendar
te šaj služina lese bizi dar

- 75 ani svetost hem ani pravednost anglo leste sa
đikote injam dživde.
- 76 A tu Jovane, mlo čhavo, ka ove pendžardo sar
proroko e Najbare Devlesoro,
adalese so ka dža anglo Gospod te priprem-
ine lese o drom.
- 77 Ka sikave lesere narodo sar te pendžaren o
spasenje
prekalo oprostiba lengere grehija
- 78 zbog amare Devlesoro milosrdno vilo
palo savo o svetlost odupral ka avel kora
amende sar ikljojba e khamesoro,
- 79 te svetlini okolendje so bešena ani tomina hem
ani senka e meribnasiri,
te legari amen ko drom oto mir.”
- 80 A o čhavoro o Jovan barjola ine hem zo-
raljola ano duho. Kad barilo, živindža ani pustinja
sa đikote na iklilo anglo Izraelci te propovedini.

2

O Isus bijandilo (Mt 1,18-25)

- 1 A ano adava vreme kad o Jovan bijandilo,
e rimesoro caro o Avgust naredinđa te čerel pe
popis oto sa o manuša ano carstvo.
- 2 Adava inele prvo popis čerdo sar o Kvirinije
vladini ine ani Sirija.
- 3 I sa o manuša dželete ko dizja kaj bešle ine
lengere preci te prijavinen pe zako popis.
- 4 Ađahar da o Josif, adalese so inele potomko e
carosoro e Davidesoro, dželo tari diz Nazaret oti

regija Galileja ko gav Vitlejem oti regija Judeja, kote o David bijandilo.

⁵ Dželo adari sar te prijavini pe zako popis pe verenicaja e Marijaja koja inele khamni.

⁶ I sar on inele ano Vitlejem, alo e Marijakoro vreme te bijani.

⁷ I bijandža ple prvine čhave. Paćardža le hem pašljardža le ano jasle adalese so ki gostonica na inele than olendje.

*O andelja vaćerena e pastirendje so bijandilo
o Spasitelj*

⁸ Adaja rat paše uzalo Vitlejem inele nesave pastirija kola arakhena ine pumare bakren ko polje.

⁹ I otojekhvar o andeo e Gospodesoro terdino uzalo lende hem i slava e Gospodesiri osvetlinda len, i on but darandile.

¹⁰ A o andeo phenda lende: "Ma daran! Ače, anava tumendje šukar lafi oto baro bahtalipe savo ka ovel sa e manušendje!"

¹¹ Avdive, ani e Davidesiri diz bijandilo tumendje o Spasitelj kovai o Hrist o Gospod.

¹² A palo akava znako ka pendžaren le: ka arakhen e čhavore paćarde hem sar pašljola ano jasle."

¹³ Otojekhvar uzalo andeo mothovđa pe bari vojska e andelendar savi hvalinda e Devle vaćerindoj:

¹⁴ "Slava ko učipe e Devlese,
a ki phuv mir e manušendje kolencar o Devel zadovoljno!"

¹⁵ I kad o andđelja irinde pe ko nebo, o pastirija phende jekh averese: "Hajde te dža di o Vitlejem hem te dikha adava so phendā amendē o Gospod."

¹⁶ I dželete sigate, hem arakhle e Marija, e Josife hem e čhavore sar pašljola ano jasle.

¹⁷ A kad dikhle e čhavore, vačerde averenđe sa so ine lendē phendo e čhavorestar.

¹⁸ I inele zadivime sare kola šunde adava so o pastirija vačerde.

¹⁹ A i Marija sa adava garavđa pese ano vilo hem razmislinda adalestar.

²⁰ I o pastirija dželefse slavindoj hem hvalindoj e Devle zako sa okova so šunde hem so dikhle baš ađahar sar so ine lendē phendo.

²¹ Kad nakhle ofto dive, kad e čhavore valjande te obrezinen, dinde le anav Isus – sar so vićindža le o andeo angleder so i Marija ačhili khamni.

E Isuse anena ano Hram

²² Kad alo o vreme zako adeti i daj te očistini pe palo e Mojsijasoro zakoni, o Josif hem i Marija ande e Isuse ano Hram ko Jerusalim te preden le e Gospodese

²³ (sar soi pisime ano zakoni e Gospodesoro: "Svako murš prvenco te ovel posvetime e Gospodese")

²⁴ hem te den žrtva (sar soi phendo ano zakoni e Gospodesoro: "duj tikore golubija ili duj terne golubija").

O Simeon prorokujini

²⁵ A ano Jerusalim inele jekh manuš palo anav Simeon. Ov inele pravedno hem pobožno.

Adžićeri ine te avel o Mesija te spasini e Izraelconen, hem o Svetu Duho inele upro leste.

²⁶ O Svetu Duho mothovđa lese da angleder so ka merel, ka dikhel e Gospodesere Mesija.

²⁷ I o Svetu Duho phenđa lese te džal ko Hram, i ov dželo. Tegani o Josif hem i Marija ande e čhavore e Isuse ano Hram sar te čeren o adeti savoi palo Zakoni.

²⁸ Kad o Simeon dikhlij e čhavore e Isuse, lelja le ki angali hem hvalindža e Devle vaćerindoj:

²⁹ "Gospode, akana šaj me, o sluga klo, te merav
ano mir
sar so phenđan maje.

³⁰ Adalese so mle jačha dikhle to spasenje,
³¹ savo spremindjan anglo sa o nacije.

³² Akava spasenje ka ovel svetlost te mothoj tut
avere nacijendje
hem ka anel slava te narodose, e Izraelco-
nendje."

³³ E Isusesoro dad hem i daj divinde pe adaleja
so o Simeon vaćerđa olestar.

³⁴ Tegani o Simeon blagoslovindža len hem
phenđa e Marijače, e Isusesere dajaće: "Dikh,
akavai čhavoro birime te čerel buten te peren
hem te ušten ano Izrael. Ovi odredime te ovel e
Devlesoro znako, ali but džene ka odbacinen le.

³⁵ Adava ka ovel sar te mothoven pe bute
manušengere garavde mislija. A o mači ka posaj
ti duša."

I Ana zahvalini e Devlese zako Mesija

36 A adari da inele i proročica i Ana, i čhaj e Fanuilesiri, oto pleme e Asiresoro. Oj inele ano purane berša. Efta berš živinda ple romeja,

37 a palo adava živinda sar udovica di oftovardešu štarto berš. Stalno inele ano Hram, i dive i rat slavinđa e Devle ano postiba hem ano moliba.

38 I samo so o Simeon završindja ple vaćeribnaja, i Ana nakhini di o Josif hem i Marija zahvalindoj e Devlese zako čhavoro. I lelja te vaćeri e čhavorestar sarijendje adari kola adžićerde upro Devel te otkupini o Jerusalim.

39 Kad o Josif hem i Marija čerde sa soi palo zakoni e Gospodesoro, irinde pe ki pumari diz Nazaret ki Galileja.

40 A o čhavoro barjola ine hem zoraljola. Pherđola ine mudrost hem i milost e Devlesiri inele upro leste.

O čhavoro o Isus vaćeri e učiteljencar ano Hram

41 E Isusesoro dad hem i daj svako berš zako prazniko Pasha džana ine ki diz Jerusalim.

42 Kad e Isuse inele dešu duj berš, palo adeti, hem ov dželo olencar adari te slavini o prazniko.

43 Kad nakhlo o prazniko, o Josif hem i Marija lelje te džanfse, a na džande so lengoro čhavo o Isus ačhilo ano Jerusalim.

44 Sar mislinde dai o Isus maškaro manuša kola putujinde olencar, dželete jekh dive phirindoj, a onda lelje te roden le maškaro pumarende hem maškaro pendžarutne.

45 I kad našti ine te arakhen le, irinde pe ko Jerusalim te roden le.

46 I o trito dive arakhle le ano Hram sar bešela maškar e verakere učitelja, sar šunela len hem pučela len.

47 I sare kola šunde e Isuse, divinde pe zako lesoro džandipe hem zako lesere odgovorija.

48 I kad dikhla le lesoro dad hem lesiri daj, inele iznenadime. Lesiri daj phendā lese: "Mlo čhavo, vaćer sose adava čerđan amendje? To dad hem me but darandiljam hem rodindam tut!"

49 A o Isus pučlja len: "Sose rodinděn man? Na džandžen li so valjani te ovav ano čher mle Dadesoro?"

50 A i Marija hem o Josif na halile so o Isus manglja te phenel lendje adaleja.

51 I palo adava, o Isus irindā pe olencar ko Nazaret hem ine lendje poslušno. A lesiri daj garavđa pese ano vilo sa adava so ulo.

52 A o Isus ulo po mudro hem barjola ine ano telo, hem sa više barjola ine ano jačha e Devlese hem e manušende.

3

*O Jovan o Krstitelj pripremini o drom e Isusese
(Mt 3,1-12; Mk 1,1-8; Jn 1,19-28)*

1 Kad o caro o Tiberija vladindā upro e Rimesoro carstvo dešupandžto berš, o Pontije Pilat vladindā ani Judeja, o Irod vladindā ani Galileja, a lesoro phral o Filip vladindā ani Itureja hem ani Trahonitada, o Lisanije vladindā ani Avilina,

2 hem o Ana hem o Kajafa inele šerutne sveštenici, o lafi e Devlesoro alo e Zaharijasere čhavese e Jovanese ki pustinja.

³ I o Jovan dželo ko sa o krajo e lenjakoro Jordan te propovedini e manušenđe da valjani te pokajinen pe zako pumare grehija hem te oven krstime sar te mothoven dai lendje oprostime o grehija.

⁴ Sar so angleder pisindja o proroko o Isaija, o Jovan inele

“o glaso so vičini ani pustinja:
 ‘Pripreminen o drom e Gospodese,
 ravnonen lese o droma!

⁵ Svako dolina te pherđol
 a svako planina hem brego te peren!

O bange droma te oven ispravime
 a o neravna droma te oven ravnome!

⁶ I sa o manuša ka dikhen e Devlesoro spasenje.”

⁷ Akava o Jovan vaćerđa butendje kola iklile te krstini len: “E sapengere čhavalen! Ko vaćerđa tumendje da šaj te našen oti e Devlesiri holi savi avela?

⁸ Tumare životeja mothoven da čače pokajinden tumen! I ma mislinen dai dovoljno te phenen: ‘Amaroi pradad o Avraam.’ Phenava tumendje da o Devel hem akale barendar šaj te vazdel čhavem e Avraamese.

⁹ Ače o tover oto sudo e Devlesoroi već vazdime te čhinel o kašta ano koreno. I svako kaš savo na bijani šukar bijandipe ka čhinel pe hem ka frdel pe ani jag.”

¹⁰ A o narodo pučlja le: “So valjani te čera?”

11 O Jovan phendā lendē: "Kas isi duj gada, jekh valjani te del okolese kas nane. A kas isi hajbnase, te čerel isto ađahar."

12 Nesave carinici da ale te krstini len o Jovan, i pučle le: "Učitelju, so amen te čera?"

13 A ov phendā lendē: "Ma roden buderi porez okolestar so o zakoni phenela tumendē te roden."

14 I nesave vojnici da pučle e Jovane: "A so amen te čera?"

A ov phendā lendē: "Nikastar ma len pare ki sila ili so ka tužinen len hovavne hem oven zadovoljna tumara plataja."

15 A o narodo adžićerđa e Mesija hem sare pučle pe nane li o Jovan adava.

16 Adalese o Jovan phendā sarijendē: "Me krstinava tumen panjeja, ali avela o po baro mandar, kase na injum dostoјno ni o dorikha oti obuća te phravav. Ov ka krstini tumen e Svetone Duhoja hem jagaja.

17 Ano vas lese i lopata te čistini o gumno plo hem te odvojini o điv taro ljske. O điv ka čhivel pese ki šupa, a o ljske ka tharel jagaja savi nikad na mudardđola."

18 Ađahar, sar hem bute avere lafencar o Jovan vaćerđa lendē o Šukar lafi.

19 A e vladare e Irode o Jovan ukorinda adalese so lelja romnjaće ple phralesere romnja e Irodijada hem zako but avera bišukar buća save čerđa.

20 Tegani o Irod čerđa aver bišukaripe: čhivđa e Jovane ko phandlipe.

*O Jovan krstini e Isuse
(Mt 3,13-17; Mk 1,9-11)*

21 Kad sa o manuša krstinde pe, krstinda pe hem o Isus. I tegani sar o Isus molini pe ine, phravdilo o nebo,

22 a o Sвето Duho hujjilo upro leste ano oblik e golubesoro. A taro nebo šundilo o glaso e Devlesoro: “Tu injan mlo Čhavo o volime! Tuja injum bahtalo!”

*E Isusesesoro poreklo
(Mt 1,1-17)*

23 O Isus počindja pli služba anglo narodo kad inole đi ko trijanda bers. O narodo smatrindja dai o Isus čhavo e Josifesoro.

O Josif inele čhavo e Ilijasoro.

24 O Ilija inele čhavo e Matatesoro.

O Matat inele čhavo e Levijesoro.

O Levije inele čhavo e Melhisoro.

O Melhi inele čhavo e Janajesoro.

O Janaj inele čhavo e Josifesoro.

25 O Josif inele čhavo e Matatijesoro.

O Matatije inele čhavo e Amosesoro.

O Amos inele čhavo e Naumesoro.

O Naum inele čhavo e Eslijasoro.

O Eslija inele čhavo e Nangejesoro.

26 O Nangej inele čhavo e Maatesoro.

O Maat inele čhavo e Matatijesoro.

O Matatije inele čhavo e Semeinesoro.

O Semein inele čhavo e Josihesoro.

O Josih inele čhavo e Jodasoro.

27 O Joda inele čhavo e Joananesoro.

O Joanan inele čhavo e Risasoro.

O Risa inele čhavo e Zorovavelesoro.
 O Zorovavel inele čhavo e Salatiilesoro.
 O Salatil inele čhavo e Nirisoro.
²⁸ O Niri inele čhavo e Melhisoro.
 O Melhi inele čhavo e Adisoro.
 O Adi inele čhavo e Kosamesoro.
 O Kosam inele čhavo e Elmadamesoro.
 O Elmadam inele čhavo e Iresoro.
²⁹ O Ir inele čhavo e Isusesoro.
 O Isus inele čhavo e Eliezeresoro.
 O Eliezer inele čhavo e Jorimesoro.
 O Jorim inele čhavo e Matatesoro.
 O Matat inele čhavo e Levijesoro.
³⁰ O Levije inele čhavo e Simeonesoro.
 O Simeon inele čhavo e Judasoro.
 O Juda inele čhavo e Josifesoro.
 O Josif inele čhavo e Jonamesoro.
 O Jonam inele čhavo e Eliakimesoro.
³¹ O Eliakim inele čhavo e Melejasoro.
 O Meleja inele čhavo e Menasoro.
 O Mena inele čhavo e Matatasoro.
 O Matata inele čhavo e Natanesoro.
 O Natan inele čhavo e Davidesoro.
³² O David inele čhavo e Jesejesoro.
 O Jesej inele čhavo e Jovidesoro.
 O Jovid inele čhavo e Voozesoro.
 O Vooz inele čhavo e Salmonesoro.
 O Salmon inele čhavo e Naasonesoro.
³³ O Naason inele čhavo e Aminadavesoro.
 O Aminadav inele čhavo e Adminesoro.
 O Admin inele čhavo e Arnisoro.
 O Arni inele čhavo e Esromesoro.
 O Esrom inele čhavo e Faresesoro.
 O Fares inele čhavo e Judasoro.
³⁴ O Juda inele čhavo e Jakovesoro.
 O Jakov inele čhavo i Isaakesoro.

O Isaak inele čhavo e Avraamesoro.
O Avraam inele čhavo e Tarasoro.
O Tara inele čhavo e Nahoresoro.
³⁵ O Nahor inele čhavo e Seruhesoro.
O Seruh inele čhavo e Ragavesoro.
O Ragav inele čhavo e Falekesoro.
O Falek inele čhavo e Everesoro.
O Ever inele čhavo e Salasoro.
³⁶ O Sala inele čhavo e Kainamesoro.
O Kainam inele čhavo e Arfaksadesoro.
O Arfaksad inele čhavo e Simesoro.
O Sim inele čhavo e Nojesoro.
O Noje inele čhavo e Lamehesoro.
³⁷ O Lameh inele čhavo e Matusalasoro.
O Matusala inele čhavo e Enohesoro.
O Enoch inele čhavo e Jaretesoro.
O Jaret inele čhavo e Malaleilesoro.
O Malaleil inele čhavo e Kainamesoro.
³⁸ O Kainam inele čhavo e Enosesoro.
O Enos inele čhavo e Sitesoro.
O Sit inele čhavo e Adamesoro.
O Adam inele čhavo e Devlesoro.

4

E Isuse ki pustinja kušini o beng

(Mt 4,1-11; Mk 1,12-13)

¹ A o Isus, pherdo e Svetone Duhoja, irindā pe tari len Jordan; i oto Duho inele legardo ki pustinja,

² kaj inele saranda dive iskušime e bengestar. I na halja ništa adala dive, a kad nakhle adala dive, tegani bokhalilo.

³ I o beng phendā lese: “Te injan o Čhavo e Devlesoro, vaćer akale barese te ovel maro.”

⁴ A o Isus phendā lese: "Pisimei ano Svetō lil:
'O manuš naka živini samo oto maro.' "

⁵ I o beng legardā le ko učo than hem oto-
jekhvar mothovdā lese sa o carstvija e phuv-
jakere,

⁶ i phendā lese: "Tuče ka dav sa akava zoralipe
hem i slava olengiri adalese soi maje dindi, i dava
la kase me mangava.

⁷ Adalese, te peljan ko kočija angla mande, sa
ka ovel klo."

⁸ I o Isus phendā lese: "Pisimei ano Svetō lil:
'Per ko kočija samo anglo Gospod, to Devel, hem
samo ole kande!'

⁹ I o beng anda le ko Jerusalim hem čhivdā le
upro naj učo than e Hramesoro hem phendā lese:
"Te injan o Čhavo e Devlesoro, frde tut akatar
tele!"

¹⁰ Adalese soi pisime:

'Ka naredini ple andelenđe te arakhen tut,

¹¹ te akharen tut ko vasta
te na khuve tut preja ko bar.' "

¹² O Isus phendā lese: "Hem akavai phendo
ano Svetō lil:

'Ma kušin e Gospode, te Devle.' "

¹³ I kad završindā svako kušnja, o beng cidindā
pe olestar đi nesavi aver prilika.

*O Isus sikaj ani Galileja
(Mt 4,12-17; Mk 1,14-15)*

¹⁴ I o Isus irindā pe ki regija Galileja ano
zoralipe e Duhosoro, i šundilo o glaso olestar ko
sa o krajo.

15 I sikavđa e manušen olendje ano sinagoge hem inele pohvalime sarijendar.

*E Isuse ispudinena taro Nazaret
(Mt 13,53-58; Mk 6,1-6)*

16 I o Isus alo ki diz Nazaret kote barilo hem, palo plo adeti ko savato, đerdindja ki sinagoga. Uštino te čitini,

17 a ine lese dindo o lil e prorokosoro e Isaijasoro. Ov phravđa o lil hem arakhlja o than kaj inele pisime:

18 “O Duhoi e Gospodesoro upra mande,
adalese so pomazindja man
te vaćerav o šukar lafi e čororenđe.
Bičhalđa man te proglasinav e phandlendje da ka
oven oslobođime,
e kororenđe da ka irini pe lendje o dikhiba,
e mučimendje da ka oven slobodna,
19 te proglasinav o adžićerdo berš oti e Gospode-
siri milost.”

20 Tegani phndlja o lil, irindja le e slugaste, i
beštino te sikaj. I sare ani sinagoga dikhle ano
lest.

21 A o Isus lelja te vaćeri lendje: “Avdive
pherdile akala lafija save šundjen tumare kanen-
car.”

22 I sare šukar vaćerde olestar hem inele zadi-
vime oto šukar lafija save iklile lesere mujestar,
i vaćerde: “Nane li ov e Josifesoro čhavo?”

23 A ov phendja lendje: “Čače ka vaćeren maje
akaja poslovica: ‘Doktore, sasljar korkore tut!’

So šundam so ulo ano Kafarnaum, čer hem akate, ano to than kaj bariljan.”

²⁴ I phendā: “Čače, vaćerava tumendē, nijekh proroko nane prihvati me ano plo than kaj barilo.

²⁵ I čače, vaćerava tumendē, inele but udovice ano Izrael e Ilijasse ano vreme, kad na pelo bršim trin berš hem šov masek i ulo baro bokhalipe ki sa i phuv.

²⁶ I nijekhaće olendar na inele bičhaldo o Ilija sem e udovicaće ki e abandijengiri diz Sarepta uzalo Sidon.

²⁷ I inele but gubavci ano Izrael ano vreme e prorokosoro e Jelisejesoro, i nijekh olendar na inele sasljardo, sem o Neman o Sirijco.”

²⁸ I sare ani sinagoga pherdile holi kad šunde adava.

²⁹ I uštine hem ispudinde le tari diz, i legarde le upre ko brego upro savo lengiri diz inele vazdime te šaj frden le odupral.

³⁰ Ali o Isus nakhino maškar olende hem dželo.

*O Isus ispudini e demone e manušestar
(Mk 1,21-28)*

³¹ I o Isus huljilo ani e galilejakiri diz Kafarnaum, i sikavđa e manušen ko savato.

³² I on inele zadivime lesere sikavibnaja adalese so lesoro vaćeriba inele ano autoritet.

³³ A adari, ani sinagoga, inele manuš opsednu time e demonesere bišukare duhoja hem oto sa o glaso vičindā:

³⁴ “Oh, so mangeja amendar, Isuse Nazarećanine? Aljan li te uništine amen? Džanav ko tu injan: o Sveco e Devlesoro.”

35 Tegani o Isus ukorindā le: “Phand to muj hem ikljov olestar!”

I o demoni frdinđa le ki phuv anglo sarijende, iklilo olestar hem ni hari na dukhavđa le.

36 I sare but začudinde pe hem vaćerde jekh avereja adahar: “Savo li vaćeriba adava da ano autoritet hem ano zoralipe naredini e bišukare duhendē te ikljon hem on ikljona?”

37 I o glaso e Isusestar šundilo ko sa o pašutne thana.

O Isus sasljari e Petresere sasuja hem bute averen

(Mt 8,14-17; Mk 1,29-39)

38 O Isus iklilo tari sinagoga hem dželo ko čher e Simonesoro. E Simonesere sasuja inele bari jag. I on zamolinde le te sasljari la.

39 I o Isus terdino uzalo late, naredindā e jagaće hem oj muklja la. I odmah uštini hem lelja te poslužini len.

40 Kad o kham huljilo, sarijen kolen inele namborme manuša oto razna nambormipa, ande len koro Isus. A ov upra svakoneste olendar čhivđa ple vasta hem sasljardā len.

41 A butendar da iklile o demonja vičindoj hem vaćerindoj: “Tu injan o Čhavo e Devlesoro!”

O Isus pretinđa len hem na muklja lendē te vaćeren adalese so džande dai ov o Hrist.

42 Kad dislilo, o Isus iklilo tari diz hem dželo ko jekh čučo than. I but džene rodinde le. Ale đi leste hem na mukena le ine te džalfse olendar.

43 A ov phendā lendē: “I ko avera dizja valjani te vaćerav o šukar lafi oto carstvo e Devlesoro adalese so zako adava injum bičhaldo.”

44 I o Isus nastavindā te propovedini ano e judejakere sinagoge.

5

O Isus vičini e prvine učenikonen

(Mt 4,18-22; Mk 1,16-20)

1 A jekhvar but džene gurinde pe uzalo Isus te šunen o lafi e Devlesoro, a ov terdino uzalo e Galilejakoro jezero.

2 I dikhla duj čamcija uzalo jezero savendar iklike o manuša kola dolena mačhen adalese so thovena ine pumare mreže.

3 I đerdindā ano jekh čamco, kova inele e Simonesoro, i zamolinđa le te cidel pe hari e phuvjatar, i bešindoj ano čamco, sikavđa e narodo.

4 A kad završindā o vaćeriba, phendā e Simonese: "Dža e čamcoja ko hor hem frden tumare mreže te šaj dolen mačhen."

5 A o Simon phendā: "Gospodarona, sa i rat trudinđam amen i ništā na dolinđam, ali te tu pheneja, ka frdav o mreže."

6 I kad čerde adava, dolinde sa edobor mačhen i lengere mreže lelje te pharavđon.

7 I vastencar mothovde pumare amalendje, kola inele ko aver čamco, te aven te pomožinen lendje. I on ale hem pherde soduj čamcija edobor da lelje te pherđon pani.

8 A kad dikhla adava o Simon o Petar, pelo ko kočija anglo Isus vaćerindoj: "Dža mandar, Gospode, me injum grešno manuš!"

9 Adalese so i dar prelelja ole hem sarijen kola inele oleja zbog o baro doliba e mačhengoro.

10 Ađahar da i dar dolindā e Jakove hem e Jovane, e Zevedejesere čhaven, kola inele e Simonesere amala.

I o Isus phendā e Simonese: "Ma dara! Od akana manušen ka dole."

11 I kad ikalde o čamcija upri phuv, ačhavde sa hem džele palo leste.

*O Isus sasljari e gubavco
(Mt 8,1-4; Mk 1,40-45)*

12 I jekhvar o Isus inele ki nesavi diz, i nekotar anglo leste iklilo manuš pherdo gubaja. So dikhlja e Isuse, pelo anglo leste mujeja di phuv hem molindā le vaćerindo: "Gospode, te mangeja, šaj te sasljare man!"

13 I o Isus pružindā plo vas, dolindā le hem phendā: "Mangava, ov sasljardo!"

I otojekhvar i guba cidindā pe olestar.

14 Tegani naredindā lese: "Ma vaćer nikase akalestar, nego dža mothov tut e sveštenikose hem de žrtva zako to očistiba, sar so naredindā o Mojsije, zako svedočanstvo olende."

15 A o glaso e Isusestar šundjola ine sa po dur, i but džene čedena pe ine te šunen le hem te oven sasljarde oto pumare nambormipa.

16 A ov cidela pe ine ko čuče thana hem molini pe.

*E Isuse isi pravo te oprostini o grehija
(Mt 9,1-8; Mk 2,1-12)*

17 I jekh dive o Isus sikavđa ano jekh čher, a o fariseja hem o učitelja e Zakonestar, kola ale oto sa e galilejakere hem judejakere gava hem

oto Jerusalim, beštine adathe. A o zoralipe e Gospodesoro inele upro Isus te sasljari.

¹⁸ I nesave manuša ande upri nosiljka jekhe manuše kova našti ine te phirel ni te mrdini. Mangle te anen le andre hem te čhiven le anglo Isus.

¹⁹ I adalese so taro narodo našti ine te arakhen kotar te anen le andre, uklinde upro čher, čerde rupa ko tavani hem adathar mukle le sa e nosiljkaja ko maškar anglo Isus.

²⁰ I kad o Isus dikhla lengiri vera, phendā: "Manušeja, oprostimei če te grehija!"

²¹ I o fariseja hem o učitelja e Zakonestar pučle pe ana pumende: "Kovai akava so hulini? Ko šaj te oprostini o grehija sem o jekh Devel?"

²² A o Isus džanda lengere mislijia, i phendā lendē: "Sose adžahar mislinena?

²³ Soi po lokhe te phenel pe: 'Oprostimei če te grehija' ili te phenel pe: 'Ušti hem phir'?

²⁴ Ka dokažinav tumendē da man, e Čhave e manušesere, isi pravo ki phuv te oprostinav o grehija." Tegani phendā e manuše kova našti ine te phirel: "Tuće vaćerava! Ušti, le ti nosiljka hem dža čhere!"

²⁵ I o manuš odmah uštino anglo lende, lelja i nosiljka hem dželo čhere slavindo e Devle.

²⁶ I sare začudinde pe, hvalinde e Devle, pherdile dar hem vaćerde: "Avdive dikhlijam bare čudesija!"

*O Isus alo te vičini e grešnikonen ko pokajanje
(Mt 9,9–13; Mk 2,13–17)*

²⁷ I palo adava, o Isus iklilo adathar hem dikhla e cariniko palo anav Levije sar bešela

ko than kotar čedela pe o porez, i phendā lese: "Phir pala mande!"

²⁸ I ov uštino, ačhavđa sa hem dželo palo leste.

²⁹ I o Levije spremindā lese baro hajba pese ano čher, hem adari inele but carinici hem avera kola beštine olencar uzalo astali.

³⁰ Tegani o fariseja hem lengere učitelja e Zakonestar lelje te buninen pe vaćerindoj e Isusesere učenikonenđe: "Sose tumen hana hem pijena e carinikonencar hem avere grešnikonencar?"

³¹ I o Isus phendā lendē: "E sastendē na valjani doktori, nego e nambormenđe.

³² Me na aljum te vičinav ko pokajanje e pravednikonen, nego e grešnikonen."

*E Isusesoroi sikaviba nevo
(Mt 9,14-17; Mk 2,18-22)*

³³ A on phende lese: "E Jovanесere e Krstiteljesere učenici but postinena hem molinena, adahar hem e farisejengere učenici, a te učenici hana hem pijena."

³⁴ A o Isus phendā lendē: "Sar šaj te terinen e mladoženjasere amalen te postinen kadi olencar o mladoženja?

³⁵ Ali ka aven o dive kad o manuša ka len lendar e mladoženja. Tegani, ko adala dive, ka postinen."

³⁶ I vaćerđa lendē akaja uporedba: "Niko na sivela o kotor e neve fostanestar ko purano fostani sar te pherel i rupa; adalese so hem o nevo ka pharavđol, a ko purano naka avel o kotor e nevestar.

³⁷ I niko na čhorela i nevi mol ano purane morčha. Te čerđa pe adžahar, kad i nevi mol ka zreloni, ka pharaj o morčha hem ka čhordol, a o morčha ka oven uništime.

³⁸ Nego, i nevi mol valjani te čhorel pe ano neve morčha.

³⁹ I nijekh, kova pilja i purani mol, na mangela i nevi, adalese so vaćeri: ‘dovoljnoi i purani’.”

6

O Isus po baro hem oto savato (Mt 12,1-8; Mk 2,23-28)

¹ Ko jekh savato o Isus nakhino maškaro njive. A lesere učenici čedinde e đivesoro klaso, morde le vastencar hem hale.

² Tegani nesave fariseja phende: “Sose čerena adava so palo Zakoni na tromal pe ko savato?”

³ O Isus phendā lende: “Na čitinděn li ano Sveto lil adava so čerđa o David kad bokhalile ov hem okola so inele oleja?

⁴ Đerdindā ano čher e Devlesoro, lelja hem halja o posvetime maro, savo nikase na inele muklo te han sem e sveštenikonendē, hem čak dindā le okolendē so inele oleja te han.”

⁵ I phendā lende: “Me, o Čhavo e manušesoro, injum gospodari e savatesoro.”

O Isus sasljari ko savato (Mt 12,9-14; Mk 3,1-6)

⁶ Ko aver savato, o Isus đerdindā ki sinagoga hem sikavđa. I adari inele jekh manuš kasoro desno vas inele šuko.

7 Tegani o učitelja e Zakonestar hem o fariseja posmatrinena le ine te dikhen na li ko savato ka sasljari, sar te šaj tužinen le.

8 A ov džandža lengere mislijha hem phendja e manuše se kas inele šuko vas: "Ušti hem terđov ko maškar!"

I ov uštino hem terdino.

9 A o Isus phendja lende: "Te pučav tumen: so tromal pe te čerel pe ko savato: šukaripe ili bišukaripe? Te spasini pe o dživdipe ili te uništini pe?"

10 I dikhindoj ano sarijende, phendja lese: "Pružin to vas!"

I ov čerđa adahar hem lesoro vas ulo sasto.

11 A o fariseja hem o učitelja e Zakonestar pherdile bari holi hem vaćerde maškara pumende so šaj te čeren e Isusesese.

*O Isus birini dešu duje apostolen
(Mt 10,1-15; Mk 3,13-19)*

12 Adala dive, o Isus dželo ki gora te molini pe. I nakhavđa sa i rat ani molitva e Devlese.

13 Kad dislilo, vičindža kora peste ple učenikonen hem birindža olendar dešu dujen, kolen vičindža apostolja:

14 e Simone kole vičindža Petar,
hem lesere phrale e Andreja,
e Jakove

hem e Jovane,

e Filipe

hem e Vartolomeje,

15 e Mateje

hem e Toma,

e Jakove e Alfejesere čhave

hem e Simone kovai vičime Zilot,
16 e Juda e Jakovesere čhave, hem e Juda e Iskariote, kova ulo izdajniko.

*O Isus sikaj oto bahtalipe hem oto pharipe
(Mt 4,23-5,12)*

17 I o Isus huljindoj olencar, terdino ko ravno than. A adari inele sa edobor lesere učenici hem but narodo taro but thana e judejakere, di hem tari diz Jerusalim, hem taro e tiresere hem e sidonesere pašutne thana savei uzalo more.

18 Ale te šunen le hem te oven sasljarde oto pumare nambormipa. A saslile hem okola kolen mučinde o bišukar duhija.

19 I sa o manuša rodinde te pipinen le adalese so baro zoralipe ikljola ine olestar hem sasljari sarijen.

20 I o Isus dikhlja ano ple učenici, i lelja te vaćeri:

“Bahtale injen tumen o čorore,
adalese soi o carstvo e Devlesoro tumaro!

21 Bahtalei okola kolai akana bokhale,
adalese so o Devel ka čaljari tumen!

Bahtalei okola kola akana rovena,
adalese so ka asan!

22 Bahtale injen kad o manuša mrzinena tumen,
kad odbacinenena tumen, uvredinenena tumen
hem lađarena tumen da injen bišukar
adalese so verujinenena ana mande, ano
Čhavo e manušesoro!

23 Tegani radujinen tumen hem ripinen oto bahtalipe, adalese so adžićeri tumen bari

nagrada ko nebo! Adalese so, aðahar čerena ine hem lengere pradada e prorokonencar.

²⁴ Ali jao tumendē e barvalendē,
adalese so već leljen tumari uteha!

²⁵ Jao tumendē kola akana injen čaljarde,
adalese so ka oven bokhale!

Jao tumendē kola akana asana,
adalese so ka tugujinen hem ka roven!

²⁶ Jao tumendē kad sa o manuša vačerena šukar
tumendar,
adalese so aðahar vačerena ine hem lengere
pradada e hovavne prorokonendar.”

Volinen tumare neprijateljen
(Mt 5,38-48; 7,12)

²⁷ “A vačerava tumendē so šunena: Volinen tumare neprijateljen! Čeren šukaripe okolendē so mrzinena tumen!

²⁸ Blagoslovinen okolen so dena tumen armanja! Molinen tumen okolendē so čerena tumendē bišukaripe!

²⁹ Okolese kova khuvela tut ki čham, irin hem aver čham. Okolese kova lela to ogrtači, ma zabranin te lel tatar hem o gad.

³⁰ De svakonese kova rodelia tatar nešto, hem te neko lela okova soi klo, ma rode adava palal.

³¹ I sar so mangena avera te čeren tumendē, aðahar čeren tumen olendē.

³² Te volineno samo okolen kola tumen volineno, savi pohvala šaj te dobinen? Adalese so hem o grešnici volineno okolen kola olen volineno.

33 Ađahar da, te čerđen šukaripe okolendje kola tumendje čerena šukaripe, savi pohvala šaj te dobinen? Hem o grešnici čerena adžahar.

34 Te dindjen ko zajam pare okolendje kastar adžičerena te irinen tumendje, savi pohvala šaj te dobinen? Hem o grešnici dena ko zajam jekh averese te šaj irini pe lendje edobor.

35 Nego, volinen tumare neprijateljen, čeren lendje šukaripe hem den len ko zajam bizo nisavo adžičeriba te irini pe tumendje adava! I o Devel ka del tumen bari nagrada. I ka oven čhave e Najbaresere, adalese soi ov šukar hem premalo nezahvalna hem premalo bišukar.

36 Oven milosrdna sar soi milosrdno tumaro Dad kovai ano nebo!”

*O Isus sikaj te na sudina averen
(Mt 7,1-6)*

37 “Ma sudinen hem čače naka sudini pe tumendje! I ma osudinen hem čače naka oven osudime! Oprostinen hem ka oprostini pe tumendje!

38 Den hem ka del pe tumendje: mera šukar, pritiskime, tresime hem prepherdi ka čhivel pe tumendje ki angali. Adalese so, sava meraja merinena, esavkaja ka merini pe tumendje.”

39 I vaćerđa lendje akaja uporedba: “Šaj li o kororo te legari e korore? Na li soduj ka peren ki rupa?

40 Nane o učeniko upreder o učitelj. I svako kovai sikavdo sa, ka ovel samo sar plo učitelj.

41 A sose dikheja i trunka ani jakh te phralesiri, a i greda ani ti jakh na primetineja?

⁴² Sar šaj te phene te phralese: ‘Phrala, aš te ikalavtar i trunka oti jakh’, a korkoro na dikheja i greda ani ti jakh? Dujemujengereja, najangle ikal i greda te jakhatar, i tegani šukar ka dikhe te ikale i trunka te phralesere jakhatar.”

*So ikljola oto šukar hem oto bišukar vilo
(Mt 7,17-20; 12,37)*

⁴³ “Nijekh šukar kaš na dela bišukar plod, sar so nijekh bišukar kaš na dela šukar plod.

⁴⁴ Adalese so svako kaš pendžari pe palo lesoro plod. Sar so džanen, o smokve na čedena pe oto kare ni o drakha na čedena pe oti kupina.

⁴⁵ E šukare manuše isi šukaripe ano vilo, i adžahar, ple vilestar ikali šukaripe, a o bišukar manuš ple vilestar ikali bišukaripe. Adalese so e manušesoro muj vaćeri adava sojai lesoro vilo pherdo.”

*E Isusesoroi sikaviba šukar temelji
(Mt 7,24-27)*

⁴⁶ “Sose vičinena man: ‘Gospode, Gospode!', a na čerena okova so vaćerava?

⁴⁷ Svako kova avela mande hem šunela mle lafija hem čerela len, ka mothovav tumendje upra kastei:

⁴⁸ Ovi upro manuš kova čerindoj plo čher handlja hem čerđa hor, čerđa o temelji upro bar hem vazdindža o čher. I kad ale o panja, i len khuvđa ko adava čher, ali našti ine te potresini le adalese soi čerdo šukar.

⁴⁹ A okova kova šunđa mle lafija, a na čerđa len, ovi upro manuš kova čerđa plo čher ki

phuv bizo temelji, ko savo khuvđa i len hem otojekhvar peravđa le, i oto čher uli bari ruševina.”

7

E kapetanesiri zorali vera

(Mt 8,5-13; Jn 4,43-54)

¹ A kad o Isus završindja plo vaćeriba anglo narodo, đerdindja ki diz Kafarnaum.

² A jekhe rimljanengere kapetane, kova inele upreder šel vojnici, ine sluga kova inele namborme, anglo meriba, a cenindja le.

³ I kad o kapetani šunda e Isusesse, bičhalda koro leste nesave jevrekengere starešinen te pučen le te šaj avel te sasljari lesere sluga.

⁴ A kad ale koro Isus, šukar zamolinde le vaćerindo: “Ov zaslužini te čere lese adava,

⁵ adalese so volini amare narodo, a čerdja amendje hem sinagoga.”

⁶ I o Isus dželo olencar.

A kad inele paše uzalo čher, o kapetani bičhalda lese ple amalen vaćerindo: “Gospode, ma mučin tut, adalese so na injum dostoјno te đerdine maje ko čher.

⁷ Adalese na dikhlijum man dostoјno te avav di tute. Nego samo naredin hem mlo sluga ka ovel sasto.

⁸ Adalese so hem me injum manuš talo autoritet, hem isi man vojnici teleder mande. I jekhese vaćerava: ‘Dža!’, i ov džala. A averese vaćerava: ‘Ava!’, i ov avela. A mle slugase vaćerava: ‘Ćer adava!’, i ov čerela.”

⁹ A kad o Isus šunda adava olestar, iznenadindja pe, irindja pe nakoro narodo kova džala ine

palo leste hem phendā: "Vaćerava tumenđe, na arakhljum nijekhe ano Izrael te ovel le esavki vera."

¹⁰ I kad okola kola inele bičhalde irinde pe čhere, arakhle e sluga saste.

O Isus vazdela taro mule e udovicakere čhave

¹¹ Na but palo adava, o Isus dželo ki diz savi vičini pe Nain. Oleja džele lesere učenici hem but narodo.

¹² A kad alo paše uzalo udar e dizjakoro, reslja e dizutnen sar legarena e mule čhave, kova inele jekhoro pe dajaće koja inele udovica. But dizutne džana ine e dajaja te parunen e čhave.

¹³ I kad dikhlja la o Gospod, pelo lese žal olaće hem phendā laće: "Ma rov!"

¹⁴ I alo paše hem dolindā pe upro nosilja, i tegani okola so akharde terdine.

A o Isus phendā: "Terneja, tuće vaćerava, ušti!"

¹⁵ I o mulo beštino hem lelja te vaćeri, i o Isus dinda le lesere dajaće.

¹⁶ Tegani sare darandile hem slavinde e Devle vaćerindo: "Baro proroko iklilo maškar amende!" hem: "O Devel alo te pomožini ple narodose!"

¹⁷ I adava šundilo ki sa i phuv e jevrejengiri hem ko sa o pašutne thana.

*O Isus vaćeri dai čače o Jovan proroko
(Mt 11,2-19)*

¹⁸ I sa adava e Jovanese e Krstiteljese vaćerde lesere učenici. Tegani o Jovan vičindā kora peste nesave dujen ple učenikonendar

19 hem bičhalđa len koro Gospod Isus vaćerindoj: "Tu li injan adava kova valjani te avel ili te adžićera avere?"

20 I adala manuša ale koro Isus hem phende: "O Jovan o Krstitelj bičhalđa amen kora tute vaćerindoj: 'Tu li injan adava kova valjani te avel ili te adžićera avere?'"

21 Baš tegani o Isus sasljarda buten oto nambormipa, oto pharipa hem oto bišukar duhija, hem bute kororenđe dindja dikhiba.

22 Tegani o Isus phendja e Jovanesere učenikonendje: "Džan hem vaćeren e Jovanese so dikhlijen hem so šundjen: o korore díkhena, o bange phirena, o gubavci čistinena pe, o kašuke šunena, o mule uštena, e čororenđe vaćeri pe o Šukar lafi.

23 I bahtaloi okova kova na našali pli vera ana mande."

24 Kad e Jovanesere manuša dželete, o Isus lelja te vaćeri e narodose e Jovanestar: "So ikliljen ki pustinja te dikhen? I trska sava phudela i barval?

25 Ili so ikliljen te dikhen? E manuše ano barvale šeja urjavde? Na! Okola ano skupa šeja hem so živinena ano luksuz, eće tane ano palate.

26 Ili so ikliljen te dikhen? E proroko? Oja, vaćerava tumendje, ovi po više oto proroko!

27 Ovi okova kastar pisime ano Svetu lil:

'Ače, bičhalava mle glasniko angla tute,
kova ka pripremini će o drom.'

28 Vaćerava tumendje: maškar okolende kolai bijande e đuvljendar nijekh nane po baro e

Jovanestar, a o najtikoro e Devlese ano carstvo po baroi olestar."

²⁹ I sa o manuša hem o carinici kola šunde adava, pendžarde dai e Devlesoro sikaviba čačikano, adaleja so krstinde pe e Jovanesere krstibnaja.

³⁰ A o fariseja hem o učitelja e Zakonestar odbacinde o plan e Devlesoro pumenđe. Oni adala so na mangle o Jovan te krstini len.

³¹ O Isus phendā: "Kasar akana te uporedinav e manušen ot i akaja generacija? Kasei slična?

³² Sličnai e čhavorenđe kola bešena ko trg hem vaćerena jekh averese:

'Bašalđam tumenđe veselo,
a na čhelđen!
Đilabđam tužno,
a na runden!'

³³ Ađahar, kad alo o Jovan o Krstitelj, ni halja maro ni pilja mol, a phenena: 'O demoni ano leste!'

³⁴ A kad aljum me, o Čhavo e manušesoro, hava hem pijava, a phenena: 'Eče manuš halano hem mato, amal e carinikonengoro hem e avere grešnikonegoro!'

³⁵ Ali i mudrost e Devlesiri dokažini pe sa lakere čhavendar."

*I grešnica pomazini e Isuse
(Mt 26,6-13; Mk 14,3-9; Jn 12,1-8)*

³⁶ Nesavo farisej palo anav Simon vičindža e Isuse te avel te hal koro leste. Ov đerdindža e farisejese ko čher hem čhivđa pe uzalo astali.

37 I eče, adari ali i đuvli kolaće džandža pe dai grešnica ani diz, adalese so šundža da o Isus inele uzalo astali e farisejese ko čher, i anda miris ko čaro savo inele čerdo oto šužo bar.

38 I terdindoj palo lesere pre, rundža hem lelja te sampaćeri lesere pre ple asvencar hem koslja len ple balencar. I tegani čumudinđa lesere pre hem makhlja len miriseja.

39 Kad adava dikhla o farisej kova vičindža le, phendža ana peste: “Tei akava manuš proroko, ka džanel ine koi hem savi akaja đuvli koja pipini le – dai grešnica.”

40 A o Isus phendža lese: “Simone, isi man nešto te vaćerav će.”

A ov phendža: “Učitelju, vaćer!”

41 I o Isus phendža: “Duj džene inele dužnici nesave manuše kova dela pare ko zajam. Jekh dugujini lese panšel e rimljanengere denarija, a o dujto pinda.

42 Adalese so na ine len te irinen, ov oprostindža o dugo sodujendje. Kova, onda, olendar više ka volini le?”

43 O Simon phendža: “Mislinava da okova kase oprostindža više.”

Tegani ov phendža lese: “Oja, šukar phendžan.”

44 Irindža pe nakori đuvli, i phendža e Simonese: “Dikheja li akala đuvlja? Đerdindžum tuće ko čher, pani mle prende na andan, a oj sampaćerđa mle pre ple asvencar hem koslja len ple balencar.

45 Na pozdravindžan man čumudipnaja, a oj, sar đerdindžum na ačhavđa te čumudini mle pre.

46 Na makhljan mlo šero uljeja, aoj makhlja mle pre miriseja.

47 Adalese phenava če: But mangipe mothovđa, adalese soi laće oprostime but grehija. A hari mangipe mothoj okova kolesei oprostime hari grehija.”

48 A olače phendā: “Oprostimei če te grehija.”

49 A o manuša kola inele uzalo astali lelje ana peste te vaćeren: “Kovai akava so šaj hem o grehija te oprostini?”

50 Tegani o Isus phendā e đuvljače: “Ti vera spasinda tut! Dža ano mir!”

8

O đuvlja kola džana ine palo Isus

1 Palo adava, o Isus lelja te džal ko dizja hem ko gava vaćerindoj o Šukar lafi oto carstvo e Devlesoro. Oleja džeze hem o dešu duj apostolja

2 hem nesave đuvlja kola inele sasljarde oto bišukar duhija hem oto nambormipa: i Marija vičimi Magdalena, kolatar ikalđa efta demonen,

3 i Jovana, i romni e Irodesere upravnikosiri e Huzesiri, i Suzana hem but avera. Adala đuvlja pumare parencar kandle e Isuse hem lesere učenikonen.

O Isus vaćeri i priča oto sejači

(Mt 13,1-9; Mk 4,1-9)

4 Kad čedindā pe uzalo Isus baro narodo taro but dizja, ov vaćerđa lendje jekh priča:

5 “Iklilo o sejači te sejini. I sar frdela ine o seme, nesave zrnja pele ko drom, inele gazime hem o čiriklja sa hale len.

6 Nesave pele ko than kote inele hari phuv upro bara, i kad barile, šućile adalese so na ine len pani.

7 I nesave pele maškaro kare, o kare barile olencar hem tasavde len.

8 I nesave pele ki šukar phuv, barile hem ande bijandipe šel puti više.”

Kad vaćerđa adava, vičindža: “Kas isi kana, nek šunel!”

Sostar vaćeri i priča oto sejači

(Mt 13,10-23; Mk 4,10-20)

9 Tegani lesere učenici pučle le so manglja te vaćeri adala pričaja.

10 A ov phendža: “Tumenđei dindo te džanen o tajne oto carstvo e Devlesoro, a averendje vaćerava ano priče, sar te šaj:

‘anglo jačha te na dikhen
hem anglo kana te na haljoven.’

11 A akava i priča vaćeri: O semei o lafi e Devlesoro.

12 Nesavei manuša sar o drom ko savo pele o zrnja. Kad šunena o Lafi, avela o beng hem lela le lengere vilendar, sar te na poverujinen hem te na oven spasime.

13 A nesavei sar o than e barencar ko savo pele o zrnja. Kad šunena o Lafi, odmah lena le radosno, ali nane len koreno. On nesavo vreme verujinena, ali kad avela o iskušenje otperena.

14 A nesavei sar o than maškaro kare ko savo pele o zrnja. Adalai okola kola šunena o Lafi, ali živinena ano brige, ano barvalipe hem ano

zadovoljstvija e dživdipnasere, i ovena tasavde hem na anena šukar plod.

15 A nesavei sar i šukar phuv ki savi sejime o zrnja. Adalai okola kola e šukare hem e bimelale vileja šunena o Lafi hem ićerena le sa đikote na anena šukar plod.”

*O Isus vaćeri i priča oti svetiljka
(Mk 4,21-25)*

16 “Niko na tharela i svetiljka te učhari la čareja ili te čhivel la talo than e pašljojbnasoro, nego čhivela la ko than zaki svetiljka te šaj dikhen o svetlost okola kola đerdinena.

17 Adalese so, sa soi garavdo, ka dičhol; sa soi tajno, ka šundol.

18 Adalese pazinen sar šunena. Adalese so, kas isi, ka del pe lese pana, a kas name, ka lel pe lestar hem adava so mislini da isi le.”

*E Isusesiri čaćikani porodica
(Mt 12,46-50; Mk 3,31-35)*

19 A e Isusesiri daj hem lesere phralja avena ine nakoro leste, ali oto but narodo našti ine te aven đi oleste.

20 A neko phendā lese: “Ti daj hem te phralja terđona avri hem mangena te dikhen tut.”

21 A o Isus phendā: “Akalai mli daj hem mle phralja – kola šunena hem ćerena o lafi e Devlesoro.”

*E Isuse šunena hem i barval hem o panja
(Mt 8,23-27; Mk 4,35-41)*

22 I jekh dive o Isus phendā ple učenikonendje: “Te nakha ki aver strana oto jezero!”

I đerdinde ano čamco hem pođinde.

23 A sar plovinena ine, o Isus zasuća. I muklja pe jekh zorali barval upro jezero. O čamco lelja te pherđol pani i arakhle pe ani opasnost.

24 I o učenici ale uzalo Isus hem džangavde le vaćerindoj: “Gospodarona, Gospodarona, meraja!”

I o Isus uštino, naredinđa e barvaljaće hem e talasendje te ačhon, i ačhile hem ulo mir.

25 Tegani pučlja e učenikonen: “Kaj tumari vera?”

A on darandile hem začudime pučle jekh avere: “Kova šaj te ovel akava so naredini e barvaljendje hem e panjese, a on šunena le?”

*O Isus ispudini e demonen e manušestar
(Mt 8,28-34; Mk 5,1-20)*

26 I resle ko krajo e gerasakoro savoi prekalo e Galilejakoro jezero.

27 A kad o Isus iklilo ki phuv, reslja le nesavo manuš tari diz kova inele opsednutime demonecar. Sa edobor vreme inele nango hem na beštino ano čher, nego maškarlo grobija.

28 I kad dikhlja e Isuse, vrištindja, pelo anglo leste hem vičindja oto sa o glaso: “So mangeja mandar, Isuse, Čhaveja e Najbare Devlesereja? Molinava tut, ma mučin man!”

29 (Adalese so o Isus već naredinđa e melale duhose te ikljol adale manušestar. Angleder, di hem kad o stražarija pazinena le ine hem phandena le ko lancija hem ko okovija, o manuš phagela len ine hem o demoni legari le ine ko čuče thana.)

30 A o Isus pučlja le: “Sar to anav?”

I ov phendā: "Legija", adalese so but demonja đerdinde ano leste.

³¹ I zorale molinde le te na naredini lendē te džan ki Beskrajno rupa.

³² A adari ko brego inele krdo oto bale save hana ine, i o demonja molinde e Isuse te mukel lendē te đerdinen ano bale. I ov muklja lendē.

³³ Tegani o demonja iklindoj e manušestar, đerdinde ano bale. I o bale prastandile taro brego ano jezero hem taslike.

³⁴ I kad okola so arakhena ine e balen dikhle so ulo, našle hem vaćerde adalestar e manušendē ani diz hem ano gava.

³⁵ Tegani o manuša ale te dikhen so ulo. Ale koro Isus hem arakhle e manuše, kolestar iklile o demonja, sar urjavdo hem saste godaja bešela uzalo e Isusesere pre, i darandile.

³⁶ A okola so dikhle adava so ulo, vaćerde averende sar o Isus sasljardā e opsednutime manuše.

³⁷ I sa o narodo oto krajo e gerasakoro zamolinde e Isuse te džal olendar adalese so ukljinda len bari dar. Tegani o Isus đerdindā ano čamco te irini pe palal.

³⁸ A o manuš, kolestar o Isus ikalđa e demonen, molindā e Isuse te džal oleja, ali o Isus bičhalđa le vaćerindoj:

³⁹ "Irin tut te čhereste hem vaćer sa so čerđa će o Devel."

I o manuš dželo maškari sa i diz hem vaćerđa so čerđa lese o Isus.

*O Isus sasljari e namborma đuvlja hem
vazdela taro mule e čhajorja
(Mt 9,18-26; Mk 5,21-43)*

40 A kad o Isus irindža pe ki aver strana oto jezero, but manuša inele radosna so dikhe le so avela, adalese so sare adžićerena le ine.

41 I dikh, alo o manuš palo anav Jair, kova inele vođa ani sinagoga. I perindoj anglo pre e Isusesere, phendā: "Molinava tut, ava maje ano čher."

42 Adalese so e Jairesiri jekhori čhaj, kola ine dešu duj berš, inele anglo meriba.

I sar o Isus džala ine palo Jair, o narodo gurini pe ano leste.

43 A maškaro narodo inele jekh đuvli kolatar dešu duj berš thavdindža rat. Oj sa plo barvalipe dindža ko doktorija, ali nijekh našti ine te sasljari la.

44 Nakhini oto palal e Isusesese hem dolindža pe upro lesere fostanesoro krajo hem otojekhvar ačhilo te thavdel latar o rat.

45 I o Isus pučlja: "Ko dolindža pe upra mande?"

A kad svako olendar phende: "Na injum me", o Petar phendā: "Gospodarona, sar te džana kad but džene čedinde pe hem gurinena pe uzala tute."

46 A o Isus phendā: "Neko namerno dolindža pe upra mande. Osetindžum sar ikljola mandar o zoralipe."

47 A i đuvli dikhla so našti te garaj pe, tresindoj ot i dar ali hem peli mujeja di phuv anglo leste hem vaćerđa anglo sa o manuša sose dolindža pe upro leste hem sar otojekhvar inele sasljardi.

48 A o Isus phendā lače: "Mli čhaj, ti vera sasljarđa tut. Dža ano mir!"

49 Sar o Isus pana vaćeri ine adava, nesavo manuš taro čher e Jairesoro, e sinagogakere vođasoro, alo hem phendā: "Jaire, ti čhaj muli. Ma više mučin e učitelje."

50 A o Isus šunda adava hem phendā e Jairese: "Ma dara! Samo verujin hem oj ka ovel sasljardi!"

51 I kad reslo ko čher, o Isus na muklja nikase te đerdini oleja, sem e Petrese, e Jovanese, e Jakovese hem e čhajorjakere dadese hem e dajaće.

52 A sare, kola već inele ano čher, runde hem tugujinde palo late.

A o Isus phendā: "Ma roven! Adalese so oj na muli, nego sovela."

53 I on asandile lese adalese so džande so muli.

54 A o Isus dželo hem dolindā la oto vas hem vičindā: "Čhajorije, ušti!"

55 I lakoro duho irinda pe ano late, i otojekhvar uštini, a o Isus naredindā te den la nešto te hal.

56 I lakoro dad hem lakiri daj inele but začudime, a o Isus naredindā lende te na vaćeren nikase so ulo.

9

O Isus bičhali e apostolen te vaćeren o evanđelje hem te sasljaren

(Mt 10,5-15; Mk 6,7-13)

1 A o Isus vičindā e dešu duje apostolen hem dindā len zoralipe hem autoritet upro sa o demonja hem te sasljaren o nambormipa.

2 I bičhalđa len te propovedinen oto carstvo e Devlesoro hem te sasljaren e nambormen.

³ I phendā lendē: "Ma legaren tumencar ništa ko drom: ni štapi, ni torba dromese, ni maro, ni pare, hem te na ovel tumen aver gad.

⁴ Sa đikote ačhovena ki nesavi diz, i đikote na džana adathar, bešen ano jekh čher.

⁵ Te na priminde tumen nesave dizutne, ikljoven tari adaja diz hem tresinen i prašina tumare prendar sar znako zako zoralo odbiba."

⁶ I on džele taro gav ko gav, vaćerindoj o Šukar lafi hem sasljarindoj e nambormen ko sa o thana.

*O Irod zbunime
(Mt 14,1-12; Mk 6,14-29)*

⁷ A o Irod, o vladari e Galilejakoro, šundā sa so ulo i inele zbunime adalese so nesave vaćerde da o Jovan o Krstitelj uštino taro mule.

⁸ A avera vaćerde da o proroko o Ilija mothovđa pe ki phuv, a nesave avera vaćerde da taro mule uštino nesavo proroko taro purano vreme.

⁹ A o Irod phendā: "Me čhindum e Jovanesoro šero. A kovai onda akava kastar sa adava šunava?"

I manglja te dikhel e Isuse.

*O Isus parvari više oto pandž hiljade manušen
(Mt 14,13-21; Mk 6,30-44; Jn 6,1-14)*

¹⁰ I kad o apostolja irinde pe koro Isus, vaćerde lese sa so čerde. I o Isus legardā len peja hem cidindā pe olencar nakori diz vičime Vitsaida te šaj oven korkore.

¹¹ Ali o narodo šundā adava i dželo palo lende. A o Isus dodžačerđa len šukar, vaćerđa lendē oto carstvo e Devlesoro hem sasljarđa okolen kase adava valjanđa.

12 A kad lelja te perel i rat, o dešu duj apostolja nakhle đi o Isus hem phende lese: "Te muke ine e manušen te šaj džan ko pašutne gava hem thana kote šaj te arakhen nešto hajbnase hem than sojbnase. Adalese so injam akate ko čučo than kaj nane ništa."

13 A o Isus phendā lendē: "Den len tumen nešto hajbnase!"

A on phende: "Ali isi amen samo pandž mare hem duj mačhe. Mangeja amendar te dža te čina hajbnase zako sa akava narodo?"

14 Adari inele đi ko pandž hiljade murša. Tegani o Isus phendā ple učenikonendē:

"Čhiven len te bešen ko kupe po pinda."

15 I on čerde adahar, hem čhivde sarijen te bešen.

16 O Isus lelja o pandž mare hem e duje mačhen, dikhija nakoro nebo, zahvalindā e Devlese zako hajba, phaglja len hem dindā ko učenici te podelinjen len e manušendē.

17 I sare hale đikote na čalile. A palo adava, dešu duj korpe čedinde pe okolestar so ačhilo oto hajba.

*O Petar phenela dai o Isus o Hrist
(Mt 16,13-19; Mk 8,27-29)*

18 Jekhvar kad o Isus korkoro molindā pe, oleja inele lesere učenici. Ov pučlja len: "So phenena o manuša, ko injum me?"

19 A on phende: "Nesave manuša phenena da tu injan o Jovan o Krstitelj, a avera phenena da tu injan o proroko o Ilija, a nesave avera phenena

da tu injan jekh oto avera proroci taro purano vreme kova uštino taro mule.”

²⁰ Tegani o Isus pučlja len: “A so tumen phenena, ko injum me?”

O Petar phendā: “Tu injan o Hrist, kole o Devel bičhalđa!”

*O Isus vaćeri ple meribnastar
(Mt 16,21-23; Mk 8,31-33)*

²¹ A o Isus zorale naredindā e učenikonendē te na vaćeren nikase dai ov o Hrist.

²² I phendā: “Me, o Čavo e manušesoro, valjani but te patinav. O starešine, o šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar naka prihvatinen man. Ka ovav mudardo, ali o trito dive ka uštav taro mule.”

*Sar te ovel pe e Isusesoro učeniko
(Mt 16,24-28; Mk 8,34-9,1)*

²³ I o Isus phendā sarijendē: “Ko mangela te džal pala mande, mora te ačhaj pe ple dživdipnastar hem te lel plo krsto taro dive ko dive hem te phirel pala mande.

²⁴ Adalese so, ko mangela te spasini plo dživdipe, ka našali le, a ko našali plo dživdipe zbog mande, ka spasini le.

²⁵ So vredini e manuše hem sa i phuv te ovel olesiri, a našali ili upropastini korkoro pes?

²⁶ Adalese ko lađala mandar hem mle lafendar, hem me, o Čavo e manušesoro, ka lađav olestar kad ka avav ani mli slava hem ani slava e Dadesiri hem e svetone anđelengiri.

²⁷ A čače vaćerava tumende, isi nesave akate maškara tumende kola naka meren đikote na dikhena o carstvo e Devlesoro.”

*E Isusesiri slava mothovela pe ki gora anglo
trin učenici
(Mt 17,1-8; Mk 9,2-8)*

28 Di sar ofto dive palo adava so phendā lendē, o Isus lelja peja e Petre, e Jovane hem e Jakove i dželo ki gora te molini pe.

29 I sar molini pe ine, lesoro muj ulo averčhane hem lesere šeja ule but parne hem sjajna.

30 I dikh, nekotar iklile duj manuša hem lelje te vaćeren oleja. Adala inele o Mojsije hem o Iliju.

31 On mothovde pe ano baro sjaj hem vaćerde oleja e meribnastar savo adžićeri le ano Jerusalim.

32 A o Petar hem okola so inele oleja, zasuće. Kad uštine, dikhle e Isuse ano baro sjaj hem e duje manušen sar terđona oleja.

33 I kad lelje o Mojsije hem o Iliju te ciden pe e Isusestar, o Petar phendā e Isusese: "Gospodarona, šukari amendē so injam akate. Te čera trin šatorja: jekh tuće, jekh e Mojsijase hem jekh e Ilijase." Na džandā so vaćeri.

34 Sar vaćeri ine adava, iklilo jekh oblako savo učharda len. A on, kad učharda len o oblako, darandile.

35 I šundilo glaso taro oblako savo vaćerđa: "Akavai mlo Čavo, kole birindum! Ole šunen!"

36 I palo adava so šundilo o glaso, o učenici dikhle samo e Isuse korkore. I trainde, hem tegani pana nikase na vaćerde adalestar so dikhle.

*O Isus ikali e bišukare duho e čhavorestar
(Mt 17,14-18; Mk 9,14-27)*

37 Tejsato dive, kad o Isus hem o trin učenici huljile tari gora, baro narodo alo te dikhel e Isuse.

38 I dikh, nesavo manuš taro narodo lelja te vičini: "Učitelju, molinava tut te pomožine mle čhavese, adalese soi maje jekhoro!"

39 O bišukar duho but puti prelela le hem otojekhvar vrištini; frdela le ano grčevija hem ikljola lestar pena taro muj; uništini le hem jedva ačhaj le.

40 I molindum te učenikonen te ispudinen e bišukare duho mle čhavestar, ali on našti ine te čeren adava."

41 A o Isus phendā: "O, biverakiri hem rumimi generacijo! Pana kober valjani te ovav tumencar hem te trpinav tumen? Ana te čhave akari!"

42 I sar o čhavoro avela ine đi o Isus, o demoni frdindā le ki phuv ano grčevija. A o Isus naredindā e bišukare duhose te cidel pe e čhavorestar, sasljarda e čhavore hem dindā le palal ko dad.

43 Tegani sare inele začudime so dikhle e Devlesoro baro zoralipe.

*O Isus dujto puti vaćeri ple meribnastar
(Mt 17,22-23; Mk 9,30-32)*

Sar sare čudinena pe ine zako adava so čerđa o Isus, ov phendā ple učenikonendē:

44 "Šunen šukar akala lafija: Me, o Čhavo e manušesoro, valjani te ovav predime ano vasta e manušengere."

45 Ali o učenici na halile so o Isus manglja te vaćeri adaleja. Adava inele olendar garavdo

sar te na haljoven le, a darandile te pučen le so adaleja manglja te vaćeri lendje.

*O poniznai najbare ano carstvo e Devlesoro
(Mt 18,1-5; Mk 9,33-37)*

⁴⁶ A o učenici lelje maškara pumende te raspravinen kovai olendar najbaro.

⁴⁷ A o Isus džandža soi lendje ki godi, lelja jekhe čavore, čhivđa le uzala peste,

⁴⁸ i phendja lendje: "Svako kova primini akale čavore zbog maje, man primini. A svako kova man primini, primini e Devle kova bičhalda man. Adalese so, ko maškara tumende pes dikhela sar najtikore, ovi najbaro."

*Kova nane protiv tumende, ovi tumencar
(Mk 9,38-40)*

⁴⁹ A o Jovan phendja e Isusesec: "Gospodarona, dikhlijam nesave manuše sar ano to anav ispuđini e demonen e manušendar. Amen na mukljam lese te čerel adava, adalese so na džala amencar pala tute."

⁵⁰ A o Isus phendja lese: "Muken le te čerel adava, adalese so okova kova nane protiv tumende, ovi tumencar!"

O Isus na mangela te uništini e Samarijanconen

⁵¹ A kad inele paše o dive e Isusesere te ovel vazdime ko nebo, ov zorale odlučindja te džal ko Jerusalim.

⁵² I bičhalda nesave glasnikonen angla peste. I on džeze hem đerdinde ko nesavo gav ani regija Samarija te pripreminen le e Isusesec.

53 Ali o gavutne na mangle e Isuse adalese so džande da džala ko Jerusalim.

54 A dikhindoj adava o učenici o Jakov hem o Jovan, pučle e Isuse: “Gospode, mangeja li te phena te huljel taro nebo i jag hem sa te tharel len?”

55 A o Isus irindja pe hem ukorinda len.

56 I ov hem lesere učenici džele ko aver gav.

Nane lokho te ovel pe e Isusesoro učeniko

(Mt 8,19–22)

57 I sar o učenici hem o Isus džana ine dromeja, nesavo manuš alo hem phendja e Isuseso: “Ka džav tuja kaj god tu džaja.”

58 A o Isus phendja lese: “E lisicen isi jazbine hem e čirikljen gnezdija, a man, e Čhave e manušesere nane kaj te pašljarav mlo šero.”

59 A avere manušese phendja: “Phir pala mande!”

A ov phendja: “Aš najangle, Gospode, te parunav mle dade, i ka džav pala tute.”

60 Tegani o Isus phendja lese: “Muk o mule te parunen ple mulen, a tu dža vaćer oto carstvo e Devlesoro.”

61 A aver manuš phendja: “Ka phirav pala tute, Gospode, ali aš najangle te džav te pozdravinav man mle čerutnencar.”

62 A o Isus phendja lese: “Nijekh kova dolela pe upro plugo te orini i onda dikhela napalal, nane korisno zako carstvo e Devlesoro.”

10

O Isus bičhali e eftavardešu duje učenikonen

¹ Palo adava, o Gospod Isus birinda avere eftavardešu duje učenikonen hem bičhalda len duj po duj angla peste ko sa o dizja hem o thana ko save ov manglja te džal.

² Angleder so te džan, o Isus phendā lendē: "I žetvai bari, a hari bućarne te čeden. Adalese, molinen e gospodare oti žetva te bičhali e bućarnen ki žetva pli.

³ Džan! Ače, bičhalava tumen sar bakroren maškaro ruva.

⁴ Ma legaren tumencar kesa e parenčar, ni torba dromese, ni buderi obuća. I ma našalen tumaro vreme ađahar so ka terđoven te pozdravinen nekasar odrumal.

⁵ I kad đerdinena ko nesavo čher, prvo vaćeren: 'Mir akale čhereste!'

⁶ Te adari bešela o manuš kova mangela mir, tegani o mir, savese tumen molinena, ka ačhol oleja; a te na manglja mir, tumaro mir ka irini pe tumende.

⁷ Kad avena ko nesavo čher, ma palo adava nakhen ko avera čhera. Ačhoven ko jekh than, han hem pijen adava so o čherutne ikalena angla tumende, adalese so o bućarno zaslužini pli plata.

⁸ I ki savi diz đerdinena, a o dizutne priminena tumen, han okova so ikalena angla tumende.

⁹ Sasljaren e nambormen adari hem vaćeren sarijende: 'Alo tumende paše o carstvo e Devlesoro!'

¹⁰ A ki savi diz đerdinena, a o dizutne na priminena tumen, iklindoj ko glavna droma e dizjakere, vaćeren:

11 ‘Hem i prašina tumara dizjakiri, savi dolindža pe ko amare pre, amen kosaja la sar znako zako zoralo odbiba. Ali te džanen da o carstvo e Devlesoro alo paše!’

12 Vaćerava tumendje da ko dive oto baro sudo, po lokhe ka ovel e manušendje tari Sodoma negoli e manušendje tari adaja diz.”

*O Isus ukorini e dizjen save na pokajinde pe
(Mt 11,20-24)*

13 “Jao tumendje, manušalen taro Horazin! Jao tumendje, manušalen tari Vitsaida! Te oven ine čudesija maškaro manuša taro Tir hem taro Sidon save ule maškara tumende, pana angleder ka bešen ine ano šeja oto kanaj hem ka čhoren pepeo upro pumare šere sar te mothoven da kajinena pe.

14 Ali e manušendje taro Tir hem taro Sidon ka ovel po lokhe ko Sudo negoli tumendje.

15 A tumen, manušalen taro Kafarnaum, na li di o nebo ka vazden tumen? Di o than e mulengoro isi te peren.

16 Tegani phendja e učenikonendje: Ko šunela tumen, man šunela, a ko odbini tumen, man odbini. A ko odbini man, odbini e Devle kova bičhalđa man.”

O eftavardešu duj učenici irinena pe koro Isus

17 Kad o eftavardešu duj učenici irinde pe oto drom radosna, phende e Isusesec: “Gospode, hem o demonja pokorinena pe amendje ano to anav!”

18 A o Isus ko adava phendja lendje: “Dikhljum e Sotone sar perela taro nebo sar munja.

19 Eče, dinđum tumen vlast te gazinen upro sapa hem o škorpije hem upro sa o zoralipe e neprijateljesoro hem ništa naka ovel tumendē.

20 Ali ma edobor radujinen tumen zako adava so o bišukar duhija pokorinena pe tumendē, nego više radujinen tumen adalese soi tumare anava zapisime ano nebo.”

*O Isus hvalini e Dade
(Mt 11,25-27; 13,16-17)*

21 I tegani o Isus radujinda pe ano Svetu Duho hem phendā: “Hvalinava tut, Dade, Gospode e nebosoro hem e phuvjakoro, so garavđan akava okolendar kola pes dikhena sar mudronen hem džanden, a mothovđan okolendē kolai sar čavore. Oja, Dade, džanav da čerđan adava adalese so ađahar mangljan.

22 Mlo Dad sa muklja maje ko vasta. Niko na džanel e Čhave, sem o Dad; hem niko na džanel e Dade, sem o Čavo hem okola kolendē o Čavo mangela te mothoj le.”

23 Tegani irindā pe nakoro učenici hem samo olendē phendā: “Blago e jačhendē save dikhena adava so tumen dikhena!”

24 Vaćerava tumendē da but proroci hem carija mangle te dikhēn akava so tumen dikhena, ali na dikhle; hem mangle te šunen okova so tumen šunena, ali na šunde!”

I priča oto šukar Samarijanco

25 I dikh, jekh dive sar o Isus sikaj ine, nesavo učitelj e Zakonestar uštino te pučel le nešto sar te iskušini le, i pučlja: “Učitelju, so valjani te čerav te dobinav o večno dživdipe?”

26 A o Isus phendā lese: "Soi pisime ano e Mojsijasoro zakoni? So čitineja adari?"

27 I ov phendā e Isusese:
 "Volin e Gospode te Devle sa te vileja,
     sa te dušaja, sa te zoralipnaja hem sa te
     godjaja;
     hem volin te pašutne sar korkore tut."

28 Tegani o Isus phendā lese: "Šukar phenđan.
 Ćer adžahar hem ka živine."

29 Ali o učitelj e Zakonestar manglja te oprav-
 dini pe i pučlja e Isuse: "A koi mlo pašutno?"

30 A ko adava, o Isus phendā lese akaja
 priča: "Nesave manuše, sar huljela ine tari diz
 Jerusalim ki diz Jerihon, dolinde o čora. On lelje
 lestar sa, đi o šeja. Zorale marde le, i dželete, a o
 manuš pašlilo ko drom hem na džandža pese.

31 Na nakhlo but, i nekotar adale dromeja
 sar huljela ine nesavo svešteniko, dikhlja adale
 manuše hem nakhino oti aver strana.

32 Adžahar da nesavo levit: alo đi adava than
 kote o manuš pašljola, dikhlja le i nakhino oti
 aver strana adale dromesiri.

33 A inele nesavo Samarijanco savo džala ine
 adale dromeja. Kad reslja đi ko than kote o
 manuš pašljola, dikhlja le, i pelo lese žal olese.

34 Tegani o Samarijanco alo đi o manuš, čhordža
 ulje hem mol upro lesere rane te kosel len hem
 paćardža len. I čhivđa le upro plo her hem
 legardža le ki gostonica, i adari brinindža pe
 olestar.

35 Tejsato dive o Samarijanco ikalđa duj sre-
 brna kovanice hem dindža ko manuš kasiri inele
 i gostonica hem phendā lese: 'Brinin tut akale

manušestar, i sa so ka trošine buderi, ka irinav
će kad ka irinav oto drom.’ ”

³⁶ Tegani o Isus pučlja e učitelje e Zakonestar:
“So tu pheneja? Kova akale trinendar mothovđa
pe sar pašutno okolese kole dolinde o čora?”

³⁷ A ov phendā: “Okova kova mothovđa lese
milosrđe.”

Tegani o Isus phendā lese: “Oja, hem tu dža
hem čer adahar!”

O Isus kori Marta hem i Marija

³⁸ I sar o Isus hem lesere učenici džana ine
dromeja nakoro Jerusalim, đerdinde ko nesavo
gav. Adari živindža nesavi đuvli palo anav Marta.
Oj primindža len kora peste ko čher.

³⁹ Ola inele phen palo anav Marija, koja beštini
uzalo e Gospodesere e Isusesere pre hem šunda
lesoro lafi.

⁴⁰ A i Marta sa ki sig dikhela ine te kandel, i
ali uzalo Isus hem pučlja le: “Gospode, tu li na
dikheja adava so mli phen muklja man korkora
te kandav? Phen lače te pomožini maje.”

⁴¹ A o Gospod phendā lače: “Marto, Marto!
Brinineja tut hem uznemirineja tut zako but so,

⁴² a samo jekh valjani. I Marija izabirinda
okova soi po šukar, i adava naka lel pe latar.”

11

O Isus sikaj e učenikonen sar te molinen pe (Mt 6,9-15; 7,7-11)

¹ I kad jekhvar o Isus završindža e molit-
vaja, jekh lesere učenikonendar phendā lese:
“Gospode, sikav amen te molina sar so o Jovan o
Krstitelj sikavđa ple učenikonen.”

² Tegani o Isus phendā lendē: "Kad molinena,
vaćeren:

'Dade, to sveto anav barjardo te ovel!
To carstvo te avel!
³ De amen avdive o maro savo valjani amendē
svako dive!
⁴ Oprostīn amendē amare grehija
sar so hem amen oprostīnaja svakonese kova
grešindā premala amende!
Hem cide amen taro iskušenje!' "

⁵ Tegani o Isus phendā lendē: "Zamislinen da
ki ekvaš i rat džana koro tumaro amal te phenen
lese: 'Amala, te de man trin mare, i ka irinav če.

⁶ Mlo amal alo oto drom kora mande, a nane
man so te ikalav anglo leste!"

⁷ A ov od andral te phenel: 'Ma uznemirin
man! O udarai phandle, a mle čhavore već
pašlile mancar hem sovena. Našti akana te uštav
te dav tut!'

⁸ Vaćerava tumendē: te na uštino te del le
adalese soi lesoro amal, ka uštel hem ka del le
sa so valjani adalese so lesere amale nane lađ te
ovel uporno.

⁹ Vaćerava tumendē: Mangen hem ka del pe
tumendē! Roden hem ka arakhen! Khuven hem
ka phravel pe tumendē!

¹⁰ Adalese so svako kova mangela, primini;
hem kova rodel, arakhi; hem kova khuvela, ka
ovel lese phravdo.

¹¹ A kova dad tumendar: kad lesoro čhavo ka
rodel lestar ine mačhe, ka del le sape?

¹² Ili kad ka rodel jaro, ka del le škorpija?

13 Kad tumen, kola injen bišukar, džanen te den šukar darija tumare čhavendē, kobor više tumaro Dad taro nebo ka del e Svetone Duho okolende kola rodena olestar.”

O Isus kandela pe e Devlesere zoralipnaja, a na e bengesere

(Mt 12,22–30; Mk 3,20–27)

14 I jekh dive o Isus ispudinđa e demone kova čerela ine jekhe manuše te našti vaćeri. Kad iklilo o demoni, o manuš lelja te vaćeri. I o narodo inele zadirime,

15 ali nesave olendar vaćerde: “E Veelzevulesere, e demonengere šerutnesere, zoralipnaja ispudini e demonen!”

16 A avera iskušinde e Isuse adahar so rodinde lestar znako taro nebo.

17 Ali o Isus džanda lengere mislij, i phendā lendē: “Svako carstvo savoi ana peste podelime ka properel, hem o čher ano savo nane sloga ka perel.

18 Tei e Sotonesoro carstvo ana peste podelime, sar onda pana trajini? Akava vaćerava adalese so tumen phenena da e Veelzevulesere zoralipnaja ispudinava e demonen.

19 A te me e Veelzevulesere zoralipnaja ispudinava e demonen, kasere zoralipnaja tumare učenici ispudinena len? Adalese on ka dokažinen tumendē da na injen u pravu.

20 Ali te me e Devlesere zoralipnaja ispudinava e demonen, onda o carstvo e Devlesoro alo maškara tumende.”

²¹ O Isus phendā hem akava: “Kad okova kovai zoralo hem naoružime pazini plo čher, lesoro barvalipei osigurime.

²² Ali kad avela o po zoralo lestar, ka pobedini le hem ka lel lestar o oružje upro savo inole nada hem ka delini plencar adava so lelja e bizoralestar.

²³ Ko nane mancar, ovi protiv mande. I ko na čedela mancar, ov čhorela.”

*Kad o bišukar duho palem irini pe
(Mt 12,43–45)*

²⁴ Tegani o Isus phendā: “Kad o bišukar duho ikljola taro manuš, džala ko šuke thana rodindoj kote šaj te odmorini. Kad na arakhi le, vaćeri: ‘Ka irinav man ko čher kotar ikliljum.’

²⁵ I irindā pe hem arakhija o čher šulavdo hem namestime.

²⁶ Tegani džala hem lela efta avere duhen po bišukaren pestar hem đerdinena ano adava manuš hem ačhovena adari. I ko kraj adale manušese ovela po bišukar nego angleder.”

Blagoslovimei o poslušna e Devlese

²⁷ I sar o Isus vaćeri ine adava, nesavi đuvli oto narodo vičindā: “Bahtali i đuvli koja akharda tut ano vođi hem dindā tut čući!”

²⁸ A o Isus phendā: “Po bahtalei okola so sunena o lafi e Devlesoro hem čerena le!”

*O Isus po baroi e Jonastar hem e Solomonestar
(Mt 12,38–42; Mk 8,12)*

²⁹ Sar čedela pe ine po baro narodo, o Isus lelja te vaćeri: “Akajai generacija bišukar. Rodela

mandar znako, ali nisavo znako naka del pe laće sem adava so inele e prorokose e Jonase.

³⁰ Sar so adava so ulo e Jonaja inele znako e manušendje kola živinde ki diz Niniva, ađahar hem so ka ovel mancar, e Čhaveja e manušesereja, ka ovel znako akala generacijaće.

³¹ Ko dive oto baro sudo, i carica koja angleder vladinda ki južno phuv ka uštel hem ka osudini e manušen oti akaja generacija, adalese so tari durutni phuv ali te šunel e Solomonesiri mudrost, a akatei tumencar neko po baro e Solomonestar, a tumen na mangena te šunen!

³² Ko dive ota baro sudo, o manuša kola živinde ani purani diz Niniva ka ušten protiv akaja generacija hem ka osudinen la, adalese so on pokajinde pe kad o Jona propovedindja, a akatei tumencar neko po baro e Jonastar, a tumen pana na pokajinden tumen!"

*E Isusesoroi sikaviba svetlost e manušendje
(Mt 5,15; 6,22-23)*

³³ "Niko na tharela i svetiljka hem te čhivel la ko garavdo than ili talo čaro, nego čhivela la ko than zaki svetiljka te šaj dikhen o svetlost okola kola đerdinena.

³⁴ Ti jakhi sar svetiljka te telose. Kadi ti jakh šukar, sai to telo osvetlime. A kadi ti jakh bišukar, hem to teloi ani tomina.

³⁵ Adalese, pazin da o svetlost so mislineja dai ana tute nane tomina.

³⁶ Tei sa to telo pherdo oto svetlost, bizo jekh deo oti tomina, tegani sa to dživdipe ka ovel

osvetlime sar kad i svetiljka osvetlini tut ple svetloja.”

O Isus kritikujini e verakere vođen soi pobožna samo od avrijal

(Mt 23,1-36; Mk 12,38-40; Lk 20,45-47)

³⁷ Kad o Isus vaćerđa adava, nesavo farisej vičindža le te hal maro koro leste. I o Isus đerdinđa lese ko čher hem čhivđa pe uzalo astali.

³⁸ A o farisej dikhindoj adava, čudindža pe so o Isus, palo adeti, na thovđa ple vasta angleder o hajba.

³⁹ A o Gospod Isus phendža lese: “Oja, tu men o fariseja kosena i šolja hem o čaro od avrijal, a pherđen len tumara pohlepaja hem bišukaripnaja.

⁴⁰ Hulavonalen! Nane li o Devel okova kova čerđa e manuše, kova džanel le hem od avrijal hem od andral?

⁴¹ Nego, den e čororenđe sar milostinja okova so isi tumen andre, hem sa ka ovel tumendje čisto.

⁴² Ali jao tumendje e farisejendje so dena e Devlese desetak oto začinja: oti nana, oti ruta hem oto sa o povrće, a ačhavđen te čeren averendje okova soi pravedno hem te volinen e Devle. Valjani te den o desetak, ali na troman te bistren te čeren adava soi po bitno.

⁴³ Jao tumendje e farisejendje so volinen te bešen ko anglune thana ano sinagoge hem so volinen kad o manuša, pherde poštujiba premala tumende, pozdravinena tumen ko trgija.

44 Jao tumendē adalese so injen sar o bioznačime grobija upra savende o manuša phirena, a na džanen.”

45 Tegani nesavo oto učitelja e Zakonestar phendā e Isusese: “Učitelju, tu hem amen vredineja adale lafencar.”

46 A o Isus phenđa: “Jao hem tumendē, učiteljalen e Zakonestar! Čhivena upro manuša pharipa but phare te akharen ađahar so dena len pravilja save našti te ićeren, a ni najeja na mangena te mrdinen te pomožinen lendē te akharen adava pharipe.

47 Jao tumendē, adalese so vazdena spomenici e prorokonendē kolen tumare pradada mudarde.

48 Adaleja mothovena da odobrinena adava so čerde tumare pradada: on mudarde len, a tumen vazdena lendē spomenici.

49 Adalese o Devel mudro vaćerđa tumendar: ‘Ka bičhalav lendē prorokonen hem apostolen. Nekas olendar ka mudaren, a nekas ka progoninen.’

50 Akala generacijatar ka rodel pe o rat sa e prorokonengoro savo thavdindža pana taro čeriba e svetosoro,

51 pana taro rat e Aveljesoro sa đi o rat e Zaharijasoro, kova inele mudardo maškaro žrtveniko hem i svetinja ano Hram. Oja, vaćerava tumendē, akaja generacija ka ovel osudime zako adava rat so thavdindža!

52 Jao tumendē, učiteljalen e Zakonestar! Adalese so e narodostar garavđen o ključo oto džandipe. Korkore na đerdinđen, a na mukljen te đerdinen ni okola kola mangle te đerdinen.”

⁵³ I kad o Isus iklilo adathar, o učitelja e Zakonestar hem o fariseja ani bari holi lelje te protivinen pe hem te pučen le but so.

⁵⁴ On dikhle te dolen le ko bišukar lafi sar te šaj optužinen le.

12

O Isus vaćeri ple učenikonendje te na oven dujemujengere

¹ I kad čedinde pe nekobor hiljade manuša, edobor džene inele da jekh avere gazinde, o Isus prvo lelja te vaćeri ple učenikonendje: “Arakhen tumen taro kvasco e farisejengoro, te na oven dujemujengere sar soi on.

² Sa soi garavdo, ka otkrijini pe; sa soi tajno, ka šundol.

³ Adalese, sa so vaćerđen ani tomina, ka šundol ano svetlost; hem so pohari vaćerđen ko kan ano sobe, ka vaćeri pe taro krovija sare te šunen.”

O učenici na valjani te daran, adalese soi dragocena e Devlese

(Mt 10,28-31)

⁴ “Ali phenava tumendje, amalalen: ma daran okolendar kola šaj te mudaren samo o telo, adalese so više adalestar naka šaj te čeren tumendje.

⁵ A ka phenav tumendje kastar te daran: te daran taro Devel kas palo mudariba isi zoralipe te frdel ano pakao. Oja, vaćerava tumendje, olestar te daran!

6 Na biknena pe li pandž čiriklja zako samo duj najtikore kovanice? A palem nijekh olendar nane bisterdi anglo Devel.

7 A tumendēi hem svako bal ko šero džendo. Adalese, ma daran! E Devlese injen po dragocena negoli but čiriklja!"

O učenici valjani te priznajinen e Isuse anglo manuša

(Mt 10,32-33; 12,32; 10,19-20)

8 "A vaćerava tumendē: Svako kova anglo manuša ka priznajini dai mlo, me, o Čhavo e manušesoro, anglo andelja e Devlesere ka priznajinav dai ov mlo.

9 A te odreknindža pe neko mandar anglo manuša, hem me ka odrekninav man olestar anglo andelja e Devlesere.

10 I te vaćerđa neko lafi protiv o Čhavo e manušesoro, ka ovel lese oprostime; ali naka ovel oprostime okolese kova hulini upro Svetu Duho.

11 A kad ka anen tumen anglo sudo ko sinagoge, anglo vladarija hem o vlastija, ma oven zabrinuta sar hem soja te braninen tumen, so te vaćeren!

12 Adalese so tegani o Svetu Duho ka sikaj tumen so te vaćeren."

I priča e bigodakere barvale manušestar

13 Tegani neko oto narodo phendā e Isusese: "Učitelju, vaćer mle phralese te podelini mancar o nasledstvo."

14 A o Isus phendā lese: "Manušeja, ko čhivđa man te ovav sudija ili delioco upra tumende?"

15 Tegani phendā sarijendē: "Arakhen tumen hem ciden tumen tari pohlepa. I sa edobor barvalipe te ovel e manuše, lesoro dživdipe na avela oto adava so isi le."

16 Tegani o Isus phendā lendē akaja priča: "Nesave barvale manušesiri phuv bijanđa but."

17 I ov mislinda pe ana peste: 'So te čerav? Nane man edobor baro than kote te čhivav mli žetva.'

18 I phendā: 'Akava ka čerav! Ka peravav mle purane šupe hem ka vazdav po bare, i adathe ka čhivav sa o điv hem avera šukaripa.

19 Tegani ka vaćerav mla dušaće: Isi tut baro barvalipe bute beršenđe. Odmorin, ha, pi hem uživin!'

20 Ali o Devel phendā lese: 'Hulavona! Akaja rat ka mere! A sa adava so spremindan, kasoro ka ovel?'

21 Ađahari okolese kova pese čedela barvalipe, a čororoi anglo Devel."

*O Devel brinini pe zako ple učenici
(Mt 6,25-34)*

22 Tegani o Isus phendā ple učenikonendē: "Adalese vaćerava tumendē: ma oven zabrinuta zako tumaro dživdipe: ka ovel tumen li so te han; ni zako tumaro telo: ka ovel tumen li so te urjaven.

23 Adalese soi o dživdipe po bitno e hajbnastar hem tumaroi telo po bitno e šejendar.

24 Dikhen e gavranen! Ni sejinena ni čedena, nane len ni šupa kote te čhiven o điv, a palem o Devel parvari len. A tumen injen e Devlese po vredna e čirikljendar!

25 A kova tumendar šaj adaleja so brinini pe te produžini hari plo dživdipe?

26 Znači te našti ni adava najhari te čeren, sose onda brininena tumen zako bilo so aver?

27 Dikhen o divlja luluđa sar barjona. Na čerena buti, niti sivenafse šeja, a vaćerava tumendē da ni o caro o Solomon, kova inele but barvalo, na inole edobor šuže šeja sar jekha olendar.

28 Te o Devel adahar šukar urjavela o biljke ko polje savei avdive adathe, a već tejsa frdena pe ani jag, kobor li više tumendē ka del šeja, tikora verakere manušalen!

29 Tumen ma oven zabrinuta zako adava so ka han hem so ka pijen,

30 adalese so adava rodena okola kola na džanen e Devlese. Tumaro Dad, o Devel, džanel da valjani tumendē sa adava.

31 Nego roden o carstvo e Devlesoro, a ov ka del tumen sa adava so valjani tumendē!

32 Ma daran, mlo tikoro stado! Tumare Dade-siri volja inele te del tumen o carstvo.

33 Bikninjen so isi tumen hem o pare den e čororenđe! Čeren tumendē kese zako pare save na properena hem barvalipe ko nebo savo nikad na tikorini. Niko naka šaj te avel adari te čorel tumaro barvalipe hem nijekh moljco naka uništini le.

34 Adalese so tumaro vilo ka ovel adari kaj tumaro barvalipe.”

*Oven uvek spremna zako e Isusesoro aviba
(Mt 24,45-51)*

³⁵ O Isus ple učenikonendje phendja hem akava: "Oven spremna, urjavde zaki buti hem tumare svetiljke te oven tharde,

³⁶ sar sluge kola adžičerena ple gospodare te irini pe čhere taro bijav. Kad irini pe o gospodari hem kad khuvela ko udar, o slugei spremna te phraven lese.

³⁷ Blago okole slugendje kolen o gospodari, kad ka avel, ka arakhi len sar adžičerena le džangale! Čače, vaćerava tumendje, ov, o gospodari, ka phanel pe i kecelja, ka bešljačeri len te han hem ka kandel len.

³⁸ Blago e slugendje kolen o gospodari ka arakhi džangalen čak hem te alo ki ekvaš i rat ili anglo disljojba.

³⁹ Ali akava te džanen: te džanel ine o domaćini ko savo sati avela o čor, naka mukel lese ine te đerdini ko čher te čorel.

⁴⁰ Hem tumen oven spremna, adalese so o Čavo e manušesoro ka avel tegani kad na nadinena tumen!"

⁴¹ Tegani o Petar pučlja e Isuse: "Gospode, vaćereja li akaja priča samo amendje e učenikonendje ili sarijenđe?"

⁴² O Gospod Isus phendja: "Kovai, onda, verno hem mudro upravniko kas o gospodari ka čhivel upreder ple sluge te del len hajba ko vreme?

⁴³ Blago okole slugase kas lesoro gospodari, kad ka avel, ka arakhi sar čerela adžahar.

⁴⁴ Čače vaćerava tumendje, upreder sa o barvalipe plo ka čhivel le sar upravniko.

⁴⁵ A te vaćerđa adava sluga ana peste: 'Naka avel pana mlo gospodari' i lela te marel avere

slugen, hem te hal, te pijel hem te mačol,

⁴⁶ lesoro gospodari ka avel ano okova dive hem okova sati kad naka adžičeri le, ka čhinel le ko ekvaš hem ka čhivel le maškar nevernici.

⁴⁷ A okova sluga kova džandža i volja ple gospodaresiri, a na inele spremno ili na čerđa pali e gospodaresiri volja, but mariba ka hal.

⁴⁸ A okova kova na džandža e gospodaresiri volja, a čerđa nešto zako so zaslužini kazna, hari mariba ka hal. Kasei dindo but, but ka rodel pe lestar. Kasei poverime but, više ka rodel pe lestar."

E Isusesoro lafi ka anel podela

(Mt 10,34-36)

⁴⁹ Tegani o Isus phendā: "Aljum te frdav jag e sudosiri ki phuv. So bi mangava ine već te ovel thardi!

⁵⁰ A valjani te nakhavav e patibnasoro krstiba. But maje pharo đikote adava na završini pe!

⁵¹ Mislinena da aljum te anav mir ki phuv? Na. Aljum te čerav o manuša te ciden pe jekh averestar.

⁵² Adalese od akana, oto pandž čherutne, trin ka oven ki mli strana, a duj ki aver ili duj ki mli strana, a trin ki aver.

⁵³ Ka uštel o dad upro čhavo hem o čhavo upro dad, i daj upri čhaj hem i čhaj upri daj, i sasuj upri bori hem i bori upri sasuj."

Valjani te pendžaren o znakija e vremesere

(Mt 16,2-3; 5,25-26)

⁵⁴ Tegani o Isus vaćerđa e narodose: "Kad dikhena da o oblaci avena taro zapad, tegani phenena da ka perel bršim, i čače perela.

55 Kad phudela i barval taro jug, phenena da ka ovel tatipe, i ovela.

56 Dujemujengere manušalen! Džanen te pendžaren o izgled e phuvjakoro hem e nebosoro; sar onda na džanen te pendžaren o znakija akale vremesere?

57 Tumen korkore valjani te pendžaren okova soi ispravno.

58 Te neko legari tut ko sudo te tužini tut adalese so na irindan lese o pare, odrumal de sa tutar te mirine tut oleja angleder nego so resena adari. Te na čerdan ađahar, ov šaj te vucini tut anglo sudija, a o sudija ka del tut ko manuš kova ka čhivel tut ano phandlipe.

59 Vaćerava će da čače naka ikljove adathar sa đikote na irineja đi i zadnjo para.”

13

Sare valjani te pokajinen pe zako pumare grehija

1 Ano adava vreme nesave manuša phende e Isusese so o Pilat, o upravniko e rimesoro, naredindā nesave Galilejci te oven mudarde sar anena ine žrtve ano Hram.

2 A o Isus phendā lende: “Tumen li mislinena da adala Galilejci, adalese so ađahar mudardile, inele po grešna sa avere Galilejconendar?

3 Na! Ali te na pokajinden tamen, sarijen tamen ka adžićeri propast!

4 Ili okola dešu ofto upro kolende peli i kula ano Siloam hem mudardā len, tamen li

mislinena da on inele po bare grešnici sa e manušendar kola živinena ano Jerusalim?

⁵ Na! Ali te na pokajindēn tumen, sarijen tumen ka adžićeri propast!"

I priča oto kaš bizo plod

⁶ Tegani o Isus vaćerđa lenđe akaja priča: "Inele nesave manuše smokva sadime pese ano vinograd, i alo te rodel lakoro plod, ali ništa na arakhla.

⁷ Tegani phendā e vinogradarese: 'Ače, trin berš sar avava te rodav plod upri akaja smokva, ali na arakhava le. Čhin la! Sose te šućari i phuv?'

⁸ A ov phendā: 'Gospodarona, ačhav la pana akava berš. Ka handav okolo late hem ka frdav laće đubrivo,

⁹ i šaj đi berše ka anel plod. A te na bijandža, ka čhine la.' "

O Isus sasljari ko savato e đuvlja koja inele grbavo

¹⁰ I jekh savato sar o Isus sikaj ine ani jekh sinagoga,

¹¹ adari inele nesavi đuvli kola o bišukar duho čerela ine te ovel namborme. Oj inele grbavo dešu ofto berš hem nisar našti ine te ispravini pe.

¹² Kad o Isus dikhla la, vičindā la kora peste hem phendā laće: "Đuvlje, oslobođimi injan taro to nambormipe!"

¹³ I čhivđa ple vasta upro late, aoj otojekhvar ispravindā pe hem lelja te slavini e Devle.

14 Tegani e sinagogakoro vođa, holjame so o Isus sasljardža ko savato, phendā e narodose: “Isi šov dive ano kurko ko save šaj te čerel pe buti! Ko adala dive aven hem oven sasljarde, a na ko savato!”

15 A o Gospod Isus phendā lese: “Dujemujengere injen! Tumen li ko savato na phravena tumare guruve ili tumare here taro jasle te legaren le te pijel pani?

16 A akajai đuvli oto pleme e Avraamesoro kola o Sotoni ićerđa phandlja dešu ofto berš. Oj li na valjani te ovel phravdi taro akala lancija e nambormipasere ko savato?”

17 Kad phendā adava, lađandile sare kola inele protiv leste, a sa avera manuša radujinde pe zako sa o šukar delja save o Isus čerđa.

O carstvo e Devlesoroi sar o tikoro seme save ovela baro kaš

(Mt 13,31–33; Mk 4,30–32)

18 Tegani o Isus phendā: “Savesei slično o carstvo e Devlesoro? Soja te uporedinav le?

19 Sličnoi e semese oti gorušica save o manuš lelja hem frdindža pese ki bašta. Ov barilo hem ulo kaš, hem o čiriklja čerde gnezdija upro lesere granke.”

O carstvo e Devlesoroi sar o kvasco save čerela o humer te uštel

20 I palem phenđa: “Soja te uporedinav o carstvo e Devlesoro?

21 Sličnoi e kvascose save i đuvli lelja hem čhivđa ano but baro čaro vareja, i ov čerđa sa o humer te uštel.”

*Den sa tumendar te đerdinen ano carstvo e
Devlesoro
(Mt 7,13-14, 21-23)*

22 I sar o Isus džala ine ple dromeja đi ko Jerusalim, nakhela ine ko dizja hem ko gava hem sikaj e narodo.

23 I neko pučlja le: “Gospode, samo li hari manuša ka oven spasime?”

A o Isus phendā lendē:

24 “Den sa tumendar te đerdinen maškaro tesno udar e nebosoro adalese so but džene, vaćerava tumende, ka roden te đerdinen, ali naka šaj.

25 Kad o domaćini ka uštel hem ka phandel o udar, ka ovel kasno. Tegani ka terđoven avri hem ka khuven ko udar vaćerindoj: ‘Gospodarona, phrav amendje!’ Ali ov ka phenel tumende: ‘Na džanav tumen kotar injen.’

26 Tegani ka phenen: ‘Haljam hem piljam tuja, hem tu sikavđan ko amare dizjengere droma.’

27 A ov ka phenel: ‘Na džanav tumen kotar injen. Ciden tumen mandar, sare tumen kola čerena bišukaripe!’

28 Tegani ka ovel baro rojba hem krciba e dandengoro tari dukh kad ka dikhen e Avraame, e Isaake, e Jakove hem sa e prorokonen ano carstvo e Devlesoro, a tumen frdime avri.

29 O manuša ka aven taro istok hem taro zapad, taro sever hem taro jug hem ka čhiven pe uzalo astali ki gozba ano carstvo e Devlesoro.

30 Ače, okola kolai akana prva tegani ka oven zadnja, a okola kolen akate dikhena sar zadnjonen adari ka oven prva.”

*E Isusesei phare zako manuša taro Jerusalim
(Mt 23,37-39)*

³¹ I tegani nesave fariseja ale koro Isus hem phende lese: "Dža akatar ko nesavo aver than, adalese so o caro o Irod mangela te mudari tut."

³² O Isus phenda lende: "Džan hem vačeren adala lisicače: 'Ka ispudinav e demonen hem ka sasljarav avdive hem tejsa, a ko trito dive završinava mli buti.'

³³ Ali avdive, tejsa hem prektejsa valjani te džav mle dromeja, adalese so izgledini dai o Jerusalim than kote sa o proroci valjani te oven mudarde.

³⁴ Jerusalime, Jerusalime, tu savo mudareja e prorokonen hem frdeja bara upro okola kolai tuće bičhalde! But puti mangljum te čedav te manušen sar i khani ple piličken talo ple phaka, ali tumen na manglijen!

³⁵ Ače, to čher ka ovel napustime! I vačerava tumendě da čače naka dikhen man đikote na phenena: 'Blagoslovimei okova kova avela ano anav e Gospodesoro!' "

14

O Isus anglo fariseja sasljari e namborme ko savato

¹ I ko jekh savato, o Isus inele vičime ko čher nesave farisejengere vođasoro te hal maro, i dželo. Sare so inele adari, šukar ine posmatri-nena le,

² adalese so anglo leste inele nesavo namborme manuš kasere vasta hem o pre inele pherde pani.

3 I o Isus pučlja e učiteljen e Zakonestar hem e farisejen: “Palo e Mojsijasoro zakoni, tromal pe li te sasljari pe ko savato ili na?”

4 A on ništa na phende. Tegani o Isus čhivđa plo vas upro namborme manuš, sasljardža le hem muklja le te džal.

5 A olendje phendja: “So mislinena tumaro čhavo ili tumaro guruv ko savato perela ano bunari, na li sigate ka ikalen le ine adathar?”

6 I na ine len so te phenen ko adava.

O Isus sikaj oti poniznost

7 Kad o Isus dikhija sar o gostija kola ale te han rodenufse najšukar thana bešibnase, phendja lenđe akaja priča:

8 “Kad injan vičime nekase ko bijav, ma beš ko najšukar than, adalese so šaj maškarovo vičime isi nesavo manuš kovai po baro tutar.

9 Tegani okova so vičindja tut ka phenel će: ‘De to than akalese.’ Tegani ka ove lađardo, i ka dža te dole o zadnjo than.

10 Nego, kad injan vičime, dža hem beš ko zadnjo than. Kad ka dikhel tut okova so vičindja tut ka phenel će: ‘Amala, ava beš ko po šukar than!’ Tegani sa o gostija ka dikhen kobor injan poštujime.

11 Adalese, ko pes povazdela, ka ovel peravdo; a ko ponizini pe, ka ovel povazdime.”

12 Tegani o Isus phendja okolese so vičindja le: “Kad vičineja gostonen ko ručko ili ki večera, ma vičin samo te amalen, te phraljen, te familija, hem te barvale komšijen. Te vičindjan olen, hem

on tut ka vičinen ko hajba kora pumende sar te irinen će.

¹³ Nego, kad vičineja ko hajba, vičin e čororen, e sakatimen, e bangen hem e kororen.

¹⁴ Tegani ka ove blagoslovime, adalese so olen nane sar te irinen će. A o Devel ka irini će tegani kad ka vazdel taro mule e pravednikonen.”

I priča oti bari gozba

(Mt 22,1-10)

¹⁵ Kad adava šundža jekh okolendar so beštine uzalo astali, phendā e Isusese: “Bahtaloi okova kova ka hal maro ano carstvo e Devlesoro!”

¹⁶ A ko adava, o Isus phendā lese: “Nesavo manuš čerđa bari gozba hem vičindža bute manušen.

¹⁷ I kad sa inele čerđo hajbnase, bičhaldža ple sluga te phenel e vičimendje: ‘Sai akana spremno. Aven!’

¹⁸ Ali jekh pala avereste lelje te phenen lese sose našti te aven. O prvo phendā lese: ‘Čindžum njiva i valjani te džav te dikhav la. Molinava tut, vaćer te gospodarese da adalese našti te avav.’

¹⁹ O dujto phendā: ‘Samo so čindžum deše guruvan i džava te dikhav sar ka orinen. Molinava tut, vaćer te gospodarese da adalese našti te avav.’

²⁰ O trito phendā: ‘Samo so ženindžum man i adalese našti te avav.’

²¹ I o sluga irindža pe hem phendā sa adava ple gospodarese. Tegani o gospodari holjandža i phendā ple slugase: ‘Siđar, ikljov ko droma e dizjakere hem ko trgija i ana akari e čororen, e sakatimen, e kororen hem e bangen.’

22 Kad o sluga čerđa adava, phendā: ‘Gospodarona, čerđum ađahar sar so naredindan, ali pana isi thana.’

23 I o gospodari phendā lese: ‘Ikljov avri tari diz ko droma hem ko staze hem terin e manušen te aven te ovel pherdo mlo čher.’

24 Vaćerava tumende da nijekh okole manušendar kola inele vičime naka hal ki mli gozba.’”

E Isusesere učenici valjani te trpinen zbog olese

(Mt 10,37-38)

25 I but manuša džana ine dromeja palo Isus. Ov irinda pe nakoro lende hem phendā lendē:

26 “Te neko mangela te ovel mlo učeniko, valjani te volini man but više nego ple dade hem pla daja, pla romnja hem ple čhaven, ple phraljen hem ple phenjen, više nego plo dživdipe. Te na čerđa ađahar, našti te ovel mlo učeniko.

27 Ko na akhari plo krsto hem na džala pala mande, našti te ovel mlo učeniko.

28 Adalese so, ko tumendar ka lel ine te vazdel kula, a angleder adalestar te na bešel te računini o troško te dikhel ka šaj li te završini la?

29 Te samo čhivđa o temelji, i na ačhola le pare te završini đi o kraj, sare kola ka dikhen adava ka asan lese

30 hem ka phenen: ‘Akava manuš lelja te vazdel kula, a našti ine te završini la!’

31 Ili, kova caro kad džala te arakhi pe ko mariba avere caronencar, angleder adalestar na bešela te razmislini šukar ka šaj li ple deše

hiljadencar te marel pe adaleja kova avela protiv
leste ple biše hiljadencar?

³² Te našti, ka bičhali ple manušen koro aver
caro, sar pana na alo paše, te pučen le savei o
uslovija zako mir.

³³ Ađahar da svako tumendar kova na mukela
sa so isi le, našti te ovel mlo učeniko.”

*O učenici valjani te ačhoven verna sledbenici
e Isusesere*
(Mt 5,13; Mk 9,50)

³⁴ Tegani o Isus phendā: “Šukari o lon. Ali te
našalđa plo londipe, soja ov ka lonđari pe?

³⁵ Esavko nane šukar ni zaki phuv ni zako
đubrivo, nego frdela pe. Kas isi kana te šunel,
nek šunel!”

15

I priča oto našaldo bakro
(Mt 18,12-14)

¹ But carinici hem prešunde grešnici čedena
pe ine uzalo Isus te šunen le.

² A o fariseja hem o učitelja e Zakonestar lelje
te gundinen vaćerindoj: “Akava primini kora
peste e grešnikonen hem hala olencar.”

³ Adalese o Isus phendā lendje akaja priča:

⁴ “Te nekas tumendar isi šel bakre i jekh
olendar našaldilo, so ka čerel? Ka ačhaj e
enjavardešu enjen ko polje hem ka džal te rodel
e našalde bakre sa đikote na arakhi le.

⁵ I kad ka arakhi le, ka radujini pe, ka čhivel le
ko piče

6 hem ka legari le čhere. Tegani ka vičini ple amalen hem ple komšijen kora peste hem ka phenel lendē: ‘Radujinen tumen mancar! Arakhljum mle našalde bakre.’

7 Vaćerava tumendē, ađahar da ano nebo ka ovel po bari radost zako jekh grešniko kad pokajini pe nego li zako enjavardešu enja pravednici kolendē na valjani pokajanje.”

I priča oti našaldi kovanica

8 O Isus phendā hem akava: “Ili te nesava đuvlja isi deš srebrna kovanice, i jekh našali, so ka čerel? Ka tharel i svetiljka, ka šulaj o čher hem šukar ka rodel i kovanica đikote na arakhi la.

9 I kad ka arakhi la, ka vičini ple amalinjen hem ple komšiken kora peste hem ka phenel lendē: ‘Radujinen tumen mancar! Arakhljum i kovanica savi našalđum.’

10 Ađahar, vaćerava tumendē, ovela radost maškaro anđelja e Devlesere zako jekh grešniko kova pokajini pe.”

I priča oto našaldo čhavo

11 I o Isus phendā: “Jekhe manuše ine duj čhave.

12 I o tikneder čhavo phendā ple dadese: ‘Dade, de man akana o deo te barvalipnastar so pripadini maje.’ I ađahar o dad podelindā lendē plo barvalipe.

13 I palo nekobor dive o tikneder čhavo čedinđa sa so inole, dželo ki durutni phuv hem adari halja sa plo barvalipe ađahar so živindā dilikane.

14 Kad trošindža sa o pare, ulo baro bokhalipe ani adaja phuv i tegani na inole so te hal.

15 I dželo te čerel buti koro jekh manuš kova živindža adari. Adava manuš bičhalda le pese ko polje te arakhi balen.

16 O čhavo edobor inele bokhalo da manglja te hal adava so hana o bale, ali niko na dindža le čak ni adava.

17 A kad lelja te razmislini šukar, phendža ana peste: Mle dadesere bućarnen isi da buderi hajbnase, a me akate merava bokhatar!

18 Ka uštav hem ka irinav man koro mlo dad hem ka phenav lese: 'Dade, grešindžum anglo Devel hem angla tute!

19 Na injum dostoјno akana te vičinav man to čhavo. Molinava tut, le man sar jekhe bućarne te čerav buti kora tute.'

20 I uštino hem lelja te džal koro plo dad. Pana sar inele dur, lesoro dad dikhlja le sar avela, pelo lese žal, prastandilo nakoro leste, zagrlindža le hem čumudindža le.

21 Tegani o čhavo phendža: 'Dade, grešindžum anglo Devel hem angla tute! Na injum dostoјno akana te vičinav man to čhavo.'

22 A o dad phendža ple slugenđe: 'Sig anen o najšužo ogrtači hem urjaven le! Čhiven lese i angrustik ko naj hem o sandale ko pre!

23 Anen okole thuljarde telco te čhinjen, te ha hem te veselina amen,

24 adalese so akava mlo čhavo inele mulo, a akana oživindža, inele našaldo, a akanai arakhlo.' I lelje te veselinjen pe.

25 A lesoro phureder čhavo čerela ine buti ki njiva. I ko iriba, sar avela ine paše uzalo čher, sunđa bašaliba hem čheliba.

26 Tegani vičindža jekhe sluga te pučel le so ulo adava.

27 O sluga phendža lese: ‘To phral irindža pe čhere. To dad čhindža e thuljarde telco adalese so dikhlja le dživde hem saste.’

28 I o phureder čhavo holjanda hem na mangla te đerdini ko čher. Tegani lesoro dad iklilo hem molinda le te đerdini.

29 A ov phendža ple dadese: ‘Ače, sa edobor berša sar robo kandava tut hem nikad na phagljum to lafi, a nijekhvar na dindjan man ni jarco te šaj mle amalencar te veselinav man.

30 A kad alo akava to čhavo, kova halja to barvalipe e kurvencar, tu čhindjan lese thuljarde telco.’

31 A lesoro dad phendža lese: ‘Mlo čhavo, tu stalno injan mancar. I sa soi mlo – kloi.

32 Ali, valjanđam ađahar te veselina amen hem te radujina amen adalese so akava, to phral, inele mulo, a akana oživindža; inele našaldo, a akanai arakhlo!’”

16

I priča oto nepoštenu upravniku

1 O Isus ple učenikonendje vaćerđa: “Jekhe barvale manuše ine upravniko kole tužinde da halja lesoro barvalipe.

2 I o barvalo vičindža le hem phendža lese: ‘So šunava tutar adava? Ana maje o spisko te dikhav

so čerđan mle parenčar adalese so našti više te
ćere buti kora mande sar upravniko!'

³ Tegani o upravniko phendā ana peste: 'So ka
ćerav kad mlo gospodari ka cidel man tari buti?
Na injum edobor zoralo te handav, a lađava te
prosinav.

⁴ Džanav so te ćerav te šaj o manuša priminen
man pumenđe ano čhera kad ka ovav cidime tari
buti.'

⁵ I vičindā sa ple gospodaresere dužnikonen, i
pučlja e prvine: 'Kobor aveja mle gospodarese?'

⁶ A ov phendā: 'Šel burija uljeja.'

Tegani o upravniko phendā lese: 'Siđar le to
lil kaj pisime kobor aveja lese hem čhiv da aveja
lese pinda.'

⁷ I pučlja avere: 'A tu kobor aveja mle gospo-
darese?'

A ov phendā: 'Šel burija điveja.' I olese da
phendā o upravniko: 'Le to lil hem čhiv da aveja
lese oftovardeš.'

⁸ I o gospodari pohvalindā e nepoštenone
upravniko so inele džando hem so adžahar pos-
tupindā. Akava mothoj dai o manuša akale sve-
tosere po džande ko postupci premalo okolende
kolai slična olendje, nego o manuša e svetlosere.

⁹ Vaćerava tumenđe: čeren tumenđe amalen
adžahar so ka pomožinen lende akala phuvjakere
barvalipnaja, te šaj, kad ka nakhel adava bar-
valipe, te oven primime ano večna čhera.

¹⁰ Kovai verno ano najtikore buća, ov ka ovel
verno hem ano najbare; a kova nane pravedno
ano najtikore buća, ov naka ovel pravedno hem
ano najbare.

11 Te na injen verna ano akala phuvjakoro barvalipe, ko ka mukel tumendē ano vasta o čačikano barvalipe?

12 Te na injenle verna ano averesoro barvalipe, ko ka del tumen tumaro?

13 Nijekh sluga našti kandel duje gospodaren. Ili ka mrzini jekhe, a ka volini e dujtone; ili jekhese ka ovel poslušno, a e dujtone naka podnosini. Našti kanden hem e Devle hem o barvalipe.”

14 Sa adava, so vaćerđa o Isus, šunde o fariseja kola but volinde pare, i asandile lese.

15 A o Isus phendā lendē: “Tumen injen adala so čerena tumen pravedna anglo manuša, ali o Devel džanel tumare vile. Okova soi but vredno e manušendē, adavai gadno e Devlese.”

O lafi e Devlesoro isi le trajno autoritet

16 Tegani o Isus phendā: “O Zakoni e Mojsijasoro hem o Lila e prorokonengere sikavena ine e manušen đi o aviba e Jovanesoro, a od tegani propovedini pe o Šukar lafi taro carstvo e Devlesoro hem svakno nasilno đerdini ano leste.

17 A palem, po lokhe o nebo hem i phuv te nakhen, negoli jekh slovo oto Zakoni te properel.

18 Jekh primer: Ko tumendar ačhaj pla romnja hem lela avera, čerela preljuba. Hem ko lela romnja kola o rom muklja, isto čerela preljuba.”

Priča oto barvalo manuš hem oto Lazar

19 O Isus phendā: “Inele nesavo barvalo manuš kova urjela pe ine sa ano najšuže šeja hem taro dive ko dive hala ine sa najšukar habinja.

20 Angli lesiri kapija sa ano čirevija pašljola ine nesavo čororo manuš palo anav Lazar.

21 Ov but manglja te čaljari pe e troškendar save perena ine taro astali e barvalesoro. Čak hem o đukle avena ine hem ližinena lesere čirevija.

22 Kad mulo o čororo, o andelja legarde le e Avraameše ki angali. I o barvalo da mulo hem inele parume.

23 I ano than e mulengoro, ano bare muke, o barvalo vazdindža ple jačha hem odural dikhla e Avraame hem e Lazare lese ani angali.

24 Tegani vičindža: ‘Dade Avraame, smilujin tut maje hem bičhal e Lazare te čhivel samo hari plo naj ano pani hem te avel te šudari mli čhib, adalese so but injum mučime ani akaja jag.’

25 A o Avraam phendža: ‘Mlo čhavo, setin tut da primindan to šukaripe tuće ko dživdipe, a o Lazar plo bišukaripe. A akanai e Lazareše šukar akate, a tu mučineja tut.

26 Sem adava, isi bari provalija maškar amende hem tumende i te manglja neko te nakhel akatar kora tumende ili adathar kora amende, naka šaj.’

27 A o barvalo phendža: ‘Onda molinava tut, dade Avraame, bičhal e Lazar mle dadese ko čher.

28 Adari isi man pandž phralja. Nek o Lazar upozorini len, te na aven hem on ko akava than e mukengoro.’

29 A o Avraam phendža: ‘Isi len o Zakoni e Mojsijasoro hem o Lila e prorokonengere. Nek šunen olen!’

30 A ov phendā: ‘Nane adava dovoljno, dade Avraame! Ali te alo lendē neko taro mule, ka obratinen pe.’

31 I o Avraam phendā lese: ‘Te na šunde adava so pisindā o Mojsije hem o proroci, naka šunen ni te neko uštino taro mule.’”

17

O učenici valjanena te oven verna sluge e Devlesere

(Mt 18,6-7, 21-22; Mk 9,42)

1 O Isus phendā ple učenikonendē: “O iskušenja mora te aven, ali jao okolese prekala kaste avena.

2 Olese ka ovel ine po šukar ki men te ovel lese phandlo baro bar hem te ovel frdime ano more, nego te čerel jekh akale tikorendar te perel ano greh.

3 Arakhen tumen! Te to phral grešini, ukorin le, i te pokajinda pe, oprostин lese.

4 I te efta puti ko dive grešini premala tute hem efta puti avela kora tute hem vaćeri će: ‘Kajinav man’, oprostин lese.”

5 O apostolja phende e Gospodese: “De amen po bari vera!”

6 A o Gospod phendā: “Te isi tumen vera tikori sar zrno oti gorušica, ka phenen ine akale kaštесe: ‘Ikal tut taro koreno hem sadin tut ano more!’ I ka šunel tumen ine.

7 Te phena da nekas tumendar isi sluga kova handela ili arakhi e bakren. I kad ov irini pe tari njiva, ko tumendar ka phenel lese: ‘Siđar ava akari hem beš te ha maro’?

8 Na li, umesto adava, ka phenen lese: ‘Ćer maje te hav, phand tut i kecelja hem kande man đikote hava hem pijava, a palo adava tu ka ha hem ka pije?’

9 Valjani li o gospodari te zahvalini e slugase so čerđa adava so ine lese naredime? Na.

10 Ađahar hem tumen, kad čerena sa so naredindā tumende o Devel, vaćeren: ‘Amen injam sluge kolende na valjani te zahvalini pe! Ćerđam samo soi amari buti!’ ”

O Isus sasljari deše gubavconen

11 I sar o Isus džala ine nakori diz Jerusalim, nakhino maškari regija Samarija hem i regija Galileja.

12 I sar đerdini ine ko nesavo gav, nakoro leste ale deš gubavci kola terdine po dur olestar

13 hem vičinde: “Isuse, Gospodarona, smilujin tut amendje!”

14 Kad dikhla len o Isus, phendā lendje: “Džan hem mothoven tumen e sveštenikonendje!”

I sar džana ine dromeja, saslide tari guba.

15 I jekh olendar kad dikhla so sasli, irindā pe koro Isus slavindoj e Devle oto sa o glaso.

16 Pelo anglo lesere pre mujeja đi phuv, zahvalindoj lese. A ov inele Samarijanco.

17 Tegani o Isus pučlja: “Na li deš saslide? A kaj pana okola enja?

18 Nijekh li olendar na aračilo te irini pe hem te slavini e Devle, sem akava jekh kova čak nane ni Jevrejco?”

19 I phendā e manušese: “Ušti hem dža! Ti vera spasindā tut!”

*O aviba e Devlesere carstvosoro
(Mt 24,23-28, 37-41)*

20 Jekh dive o fariseja pučle e Isuse kad ka avel o carstvo e Devlesoro. O Isus phenđa lende: "O carstvo e Devlesoro na avela e znakonencar saven ka šaj te dikhen pe.

21 Naka šaj te phenel pe: 'Ače akatei!' ili 'Eče adari!' Adalese soi o carstvo e Devlesoro maškara tumende!"

22 Tegani phenđa ple učenikonendje: "Avela o vreme kad ka mangen te dikhen samo jekh dive e Manušesere Čhavesoro, ali naka šaj te dikhen le.

23 O manuša ka phenen tumendje: 'Eče adari!' ili 'Ače akatei!' Ali ma džan adari hem ma prastan palo lende!

24 Adalese so o aviba e Manušesere Čhavesoro ko lesoro dive ka ovel sar kad i munja čhinela taro jekh krajo e nebosoro, a svetlini ko dujto.

25 Ali angleder adalestar valjani but te patini hem te ovel odbacime akala generacijatar.

26 Hem sar so inele ano vreme kad o Noje živindža, ađahar ka ovel hem ano vreme kad me, o Čhavo e manušesoro, ka avav.

27 O manuša hana ine hem pijena, lena pe hem dena pe sa di o dive kad o Noje đerdindža ki barka. Tegani alo o baro pani hem tasavđa sarijen.

28 Ađahar da inele ano vreme kad o Lot živindža. O manuša ani diz Sodoma hana ine hem pijena, činena hem biknena, sadinena hem vazdena čhera.

29 A ko dive kad o Lot iklilo tari Sodoma, odupral sar bršim peli jag hem sumpor hem mudardža sarijen.

30 Ađahar ka ovel hem ko dive kad o Čavo e manušesoro ka mothoj pe.

31 Ko adava dive, ko ka ovel upro čher, a lesere stvarija ano čher, ma te huljel te lel len. Ađahar da, ko ka ovel ki njiva, ma te irini pe čhere palo ple stvarija.

32 Setinen tumen so ulo e Lotesere romnjaja!

33 Ko dikhela te arakhi plo dživdipe, ka našali le, a ko našali plo dživdipe zbog mande, ka arakhi le.

34 Vaćerava tumenđe: ki adaja rat duj džene ka pašljon ani jekh soba; jekhe ka lel pe, a e dujtone ka ačhaj pe.

35 Duj đuvlja zajedno ka čeren hajbnase; jekha ka lel pe, a e dujtona ka ačhaj pe.

36 [Duj murša ka čeren buti ki njiva; jekhe ka lel pe, a e dujtone ka ačhaj pe.]

37 I on pučle e Isuse: "Kaj, Gospode?"

A ov phenda lende: "Kaj isi mulo telo, adari čedena pe o lešinarija."

18

I priča oti udovica koja inele istrajno

1 Tegani o Isus vaćerđa ple učenikonendje priča da uvek valjani te molinen pe hem te na odustajinen.

2 Phenda: "Inele nesavo sudija ani jekh diz. Na darandilo e Devlestар hem na ačhilo lese di o manuša.

³ A inele hem nesavi udovica ani adaja diz. Oj stalno avela ine koro leste hem molini le: 'De man pravda anglo okova kova tužini man!'

⁴ Ov jekh vreme na manglja te pomožini laće. Ali kad nakhlo nesavo vreme, phendā korkoro pese: 'Iako na darava e Devlestар hem na ačhilo maje di o manuša,

⁵ ka dav pravda akala udovicače, adalese so stalno avela kora mande, i te na avel više te dosadini man!'

⁶ Tegani o Gospod Isus phendā: "Šunen šukar so phendā o nepravedno sudija!

⁷ O Devel li naka del pravda ple izabirimende kola rat hem dive molinena le? Ov li ka ačhaj len te adžićeren?

⁸ Vaćerava tumende, ka del len pravda, hem adava sigate. Ali kad me, o Čhavo e manušesoro, ka irinav, ka arakhav li vera ki phuv?"

I priča oto farisej hem oto cariniko

⁹ Tegani o Isus vaćerđa akaja priča okolende kola mislinde dai pravedna, a averen dikhle sar po tikoren pumendar:

¹⁰ "Duj manuša dželete ko Hram te molinen pe: jekh inele farisej, a o dujto cariniko.

¹¹ O farisej, terdindoј, molindža ana peste adahar: 'Devla, hvala će so na injum sar avera manuša: čora, nepravedna, preljubnici ili sar akava cariniko.

¹² Postinava duj puti ano kurko hem dava desetak oto sa so zaradinava.'

¹³ A o cariniko, terdindoј odural, na manglja ni te dikhel nakoro nebo, nego khuvela pe ine ko

gruđa oti tuga hem vaćeri: ‘Devla, smilujin tut maje, e grešnikose!’

¹⁴ Vaćerava tumendje: akava cariniko irindža pe čhere opravdime anglo Devel, a na o farisej! Adalese so ko pes povazdela, ka ovel peravdo; a ko ponizini pe ka ovel povazdime.”

*O carstvo e Devlesoroi okolendje kolai ponizna sar o čhavore
(Mt 19,13-15; Mk 10,13-16)*

¹⁵ O manuša anena ine anglo Isus pumare tikore čhavoren te čhivel ple vasta upro lende. I kad o učenici dikhle adava, braninde lende.

¹⁶ Ali o Isus vičindža len angla peste vaćerindoj e učenikonendje: “Muken e čhavoren te aven kora mande hem ma braninen lende, adalese so esavkendje pripadini o carstvo e Devlesoro!

¹⁷ Čače vaćerava tumendje, ko na primini o carstvo e Devlesoro sar o čhavoro, naka đerdini ano leste.”

*Pharoi e barvalendje te đerdinen ko carstvo e Devlesoro
(Mt 19,16-30; Mk 10,17-31)*

¹⁸ I nesavo šerutno e jevrejengoro pučlja e Isuse: “Učitelju šukareja, so valjani te čerav te dobinav o večno dživdipe?”

¹⁹ A o Isus phendja lese: “Sose vičineja man šukareja? Samoi jekh šukar – o Devel.

²⁰ O naredbe džane: ‘Ma čer preljuba!', ‘Ma mudar!', ‘Ma čor!', ‘Ma svedočin hovavne!', ‘Poštujin te dade hem te daja!'”

²¹ Tegani o šerutno phendja: “Sa adava ićerava pana taro tikoripe.”

22 Ko adava, o Isus phendā lese: "Pana jekh ačhola tut te ċere: biknin sa so isi tut, a o pare de e čororenđe i ka ovel tut barvalipe ano nebo. Tegani ava hem phir pala mande."

23 A ov kad šundā adava, rastužisalo adalese so na manglja te biknel plo baro barvalipe.

24 A kad dikhļa le o Isus sar rastužisalo, phendā: "Kobori pharo e barvalenđe te đerdinen ko carstvo e Devlesoro!"

25 Po lokhei e kamilace te nakhel maškaro kan e suvjakoro nego e barvalese te đerdini ko carstvo e Devlesoro."

26 A o manuša kola šunde adava, phende: "Ko onda šaj te ovel spasime?"

27 A o Isus phendā lendē: "So nane moguće e manušende, mogućei e Devlese."

28 O Petar phendā: "Ače, amen sa ačhavđam te dža pala tute."

29 A o Isus phendā lendē: "Čače vaćerava tumenđe, svako kova ačhavđa plo čher, ili e romnja, ili e phraljen, ili e dade hem e daja, ili e čhaven zbog o carstvo e Devlesoro,

30 ka primini po više ko akava sveto adalestar so ačhavđa hem ka primini o večno dživdipe ko sveto savo avela."

*O Isus trito puti vaćeri ple meribnastar
(Mt 20,17-19; Mk 10,32-34)*

31 O Isus cidindā pe e dešu duje apostolencar ki strana hem phendā lendē: "Ače, džaja nakoro Jerusalim. Adari ka pherđol sa adava so o proroci pisinde ano Svetu lil mandar, e Manušesere Čavestar.

32 Ka den man ko manuša kola nane Jevreja. On ka maren muj mancar, ka vređinen man hem ka čhungaren man.

33 Ka šibinen man hem ka mudaren man, ali o trito dive ka uštav taro mule.”

34 O učenici na halile ništa adalestar so o Isus vaćerđa lende. O značenje adale lafengoro inele garavdo olendar, i na džande sostar o Isus vaćeri.

*O Isus sasljari e korore prosjako
(Mt 20,29-34; Mk 10,46-52)*

35 Kad o Isus alo paše uzali diz Jerihon, uzalo drom bešela ine nesavo kororo manuš hem prosini.

36 Kad o kororo manuš šunda sar o narodo nakhela, raspučlja pe soi adava.

37 I phende lese so o Isus o Nazarećanin nakhela.

38 Tegani o kororo vičindža: “Isuse, Čhaveja Davidesereja, smilujin tut maje!”

39 A o manuša kola phirde anglo Isus vičinde upro leste te traini, ali ov pana po zorale vičindža: “Čhaveja Davidesereja, smilujin tut maje!”

40 Tegani o Isus terdino hem naredindža te anen e korore anglo leste. I kad ande le, o Isus pučlja le:

41 “So mangeja te čerav će?”

A o kororo phendža: “Gospode, mangava te dikhav.”

42 I o Isus phendža lese: “Dikh! Ti vera sasljardža tut.”

⁴³ I otojekhvar o kororo šaj ine te dikhel hem lelja te džal palo Isus slavindoj e Devle. I sa o manuša kola dikhle adava zahvalinde e Devlese.

19

O Isus džala koro Zakej o cariniko

¹ O Isus đerdinda ani diz Jerihon. I sar nakhela ine maškari diz,

² alo nesavo manuš palo anav Zakej te dikhel le. O Zakej inele jekh taro šerutne e carinikonengere ani diz hem inele barvalo.

³ Ov pokušindja te dikhel koi adava o Isus, ali našti ine taro narodo adalese so inele pretičkoro.

⁴ Adalese prastandilo po anglal hem uklinda upro e smokvakoro kaš te šaj dikhel e Isuse adalese so džandža da valjani te nakhel adathar.

⁵ A kad o Isus reslo adari, dikhla upre hem phendja lese: "Zakej, hulji sigate! Avdive valjani te ovav ano to čher."

⁶ I o Zakej huljilo sigate hem radosno primindja le pese ano čher.

⁷ Sa o manuša kola dikhle adava, lelje te gundinen, vaćerindo: "Dželo koro grešniko te bešel."

⁸ A o Zakej terdino hem phendja e Gospodese e Isusesese: "Ače, Gospode, ekvaš oto barvalipe mlo ka dav e čororenđe, a te nekas hovavđum, ka irinav lese štar puti više."

⁹ A ko adava, o Isus phendja lese: "Avdive alo o spasenje ano akava čher, adalese soi hem akava manuš potomko e Avraamesoro.

¹⁰ Adalese so, me, o Čhavo e manušesoro, aljum te rodav hem te spasinav e našalden!"

*I priča oto poverime pare
(Mt 25,14-30)*

11 I sar but manuša šunena ine e Isuse, ov vaćerđa lendje hem akaja priča, adalese so inele paše uzalo Jerusalim, a on mislinde da o carstvo e Devlesoro otojekhvar ka mothoj pe.

12 Phendja: "Inele jekh ugledno manuš kova spremisalo te džal ki durutni phuv te ovel čivido zako caro, a palo adava te irini pe čhere."

13 I vičindja ple deše slugen, dindja len po ekvaš kilo srebro hem phendja lendje: 'Zaradinen maje adahar so ka čeren buti adaleja đikote na avava.' I dželo ko drom.

14 A o manuša oti lesiri phuv mrzinde le, i bičhalde pumare manušen adari kaj ov dželo te phenen: 'Na mangaja akale te ovel amaro caro.'

15 Kad o ugledno manuš irindja pe sar caro, naredindja te vičinen koro leste okole slugen, kolende dindja pare, te dikhel kobor zaradinde lese.

16 O prvo sluga alo vaćerindoj: 'Gospodarona, oto adava so dindjan man, čerđum deš puti više.'

17 I ov phendja lese: 'But šukar. Tu injan šukar sluga! Adalese so injanle maje verno ko najhari, ka dav tut te vladine upro deš dizja!'

18 O dujto sluga alo vaćerindoj: 'Gospodarona, oto adava so dindjan man, čerđum pandž puti više.'

19 I lese phendja: 'Ka dav tut te vladine upro pandž dizja!'

20 O trito sluga alo vaćerindoj: 'Gospodarona, ače to srebro savo dindjan man. Garavđum le ano jekh kotor e šejengoro.'

21 Ćerđum adahar adalese so darandiljum tatar so injan strogo manuš. Leja okova so nane klo hem čedeja kaj na sejindjan.

22 A ov phendā lese: ‘Tu injan bišukar sluga! Palo te lafija ka sudinav tut. Te džandjan so injum strogo manuš, da lava okova so nane mlo hem čedava so na sejindđum,

23 sose onda na dindjan mle pare ki kamata? Đi akana ka ovel man ine više pare save ka lav ine avindoj čhere.’

24 Tegani phendā okolendje kola terdine uzalo leste: ‘Len akale slugastar o srebro hem den le okolese kas isi deš puti edobor!’

25 A on phende lese: ‘Ali, gospodarona, ole već isi pandž kilja srebro.’

26 Ov phendā: ‘Dikhena da svakone kas isi, ka del pe lese pana, a okole kas nane ka lel pe lestar hem adava so isi le.

27 A okole mle neprijateljen, so na mangle te ovav lengoro caro, anen akari hem čhinen len angla mande!’ ”

O manuša ano Jerusalim dena čast e Isusese sar carose

(Mt 21,1-11; Mk 11,1-11; Jn 12,12-19)

28 I kad vaćerđa lendje adava, o Isus nastavindja plo drom nakoro Jerusalim.

29 Kad alo paše uzalo gava Vitfaga hem Vitanija, uzali gora vičimi e Maslinakiri, bičhalđa duje učenikonen

30 vaćerindoj: “Džan ko adava gav savoi angla tumende. I kad ka đerdinen, ka arakhen phandle terne here upro saveste pana nijekh manuš na beštino. Phraven le hem anen le akari.

31 Te neko pučlja tumen: ‘Sose phravena le?’, phenen lese: ‘E Gospodese valjani.’ ”

32 On džele hem arakhle ađahar sar so phendā lendje o Isus.

33 I sar phravena ine e terne here, o manuša, kasoro inele o terno her, pučle len: “Sose phravena e terne here?”

34 A on phende: “E Gospodese valjani.”

35 I ande e here anglo Isus. Čivde pumare fostanja upro her hem bešljarde e Isuse upro leste.

36 I sar džala ine anglal bešindoj upro her, o manuša buljarena ine pumare fostanja upro drom anglo leste.

37 A kad alo paše uzalo than kotar huljela pe ine tari e Maslinakiri gora, sa o učenici so inele adari lelje radosno hem oto sa o glaso te slavinen e Devle zako sa o čudesija save dikhle,

38 vaćerindoj:

“Blagoslovime o Caro
kova avela ano anav e Gospodesoro!

Nek ovel mir ano nebo
hem slava e Devlese ko učipe!”

39 Tegani nesave fariseja, kola inele maškarlende, phende e Isusesec: “Učitelju, phen te učenikonende te na vaćeren adava.”

40 A o Isus phendā lendje: “Phenava tumendje, te trainde on, o bara ka vičinen.”

E Isusesei phare zako Jerusalim

41 I kad o Isus alo paše uzalo Jerusalim, dikhindoj i diz, rundja laće

42 vaćerindoj: "Oh, te džane ine avdive hem tu so anela će mir! Ali adavai akana garavdo te jačendar.

43 Ka aven o dive kad te neprijatelja ka čhiven će barikade, ka opkolinen tut hem taro sa o strane ka pritiskinen tut.

44 Ka uništinen hem tut hem te dizutnen. Naka ačhaven ni bar upro bar adalese so na pendžardan o vreme kad o Devel alo te spasini tut."

*O Isus na mukela te biknel pe ano Hram
(Mt 21,12-17; Mk 11,15-19; Jn 13-22)*

45 Kad o Isus alo ano Jerusalim, đerdindja ano boro e hramesoro hem lelja te ispudini adathar okolen so biknena.

46 Phendja lendje: "Pisimei ano Sveti lil: 'O čher mlo ka ovel čher zaki molitva', a tumen čerđen olestar 'than kote čedena pe o čora!' "

47 I taro dive ko dive, o Isus sikavđa e manušen ano boro e hramesoro. A o šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar zajedno e jevrejengere starešinencar rodena ine sar te čeren o Isus te ovel mudardo,

48 ali na arakhle sar adava te čeren, adalese so sa o manuša pažljivo šunena ine lesoro sikaviba.

20

*E Jevrejengere vođe na prihvatinena e Isus-esoro autoritet
(Mt 21,23-27; Mk 11,27-33)*

¹ I jekhvar sar o Isus sikaj ine e manušen ano boro e Hramesoro hem vaćeri lendje ine o Šukar lafi, ale uzalo leste o šerutne sveštenici, o učitelja e Zakonestar hem o starešine

² hem pučle le: "Vaćer amendje kotar tuće autoritet te čere akava? Ko dindja tut pravo?"

³ O Isus phendja lendje: "Hem me tumen ka pučav nešto. Vaćeren maje:

⁴ Ko dindja pravo e Jovane te krstini e manušen, o Devel kovai ano nebo ili o manuša?"

⁵ A on raspravinde pe maškara pumende vaćerindoj: "Te phendam 'o Devel kovai ano nebo', ov ka pučel amen sose onda na verujindam lese.

⁶ A te phendam 'o manuša', sa o manuša ka mudaren amen barencar, adalese soi uverime da o Jovan inele proroko."

⁷ Adalese phende e Isusese: "Na džanaja ko dindja pravo e Jovane."

⁸ I o Isus phendja lendje: "Ni me onda naka phenav tumenđe kotar maje pravo akava te čerav."

*I priča oto bišukar vinogradarija
(Mt 21,33-46; Mk 12,1-12)*

⁹ Tegani o Isus lelja te vaćeri e narodose akaja priča: "Nesavo manuš sadinđa vinograd, iznajmindja le nesave vinogradarende hem dželo ko drom ko but vreme.

¹⁰ I kad alo o vreme te čeden pe o drakha, bičhalđa e sluga koro vinogradarija te šaj den le oto bijandipe e drakhakoro. Ali o vinogradarija marde le hem bičhalde le palal čuče vastencar.

11 I o gospodari bičhalđa avere sluga. Ali on hem ole marde, lađarde le hem bičhalde le palal čuče vastencar.

12 I palem o gospodari bičhalđa koro lende hem e tritone sluga. A on ćeरde le ko rata hem frdinde le avri taro vinograd.

13 Tegani o gospodari oto vinograd phendā: ‘So te ćeरav? Ka bičhalav lende mle volime čhave. Šaj ole ka poštujinen.’

14 Ali kad o vinogradarija dikhle le, vaćerde maškara pumende: ‘Akavai o nasledniko. Hajde te mudara le hem amendē te ačhol o nasledstvo.’

15 I frdinde le avri taro vinograd hem mudarde le.

So mislinena, so ka ćerel o gospodari adale vinogradarendē?

16 Ka avel hem ka mudari len, a o vinograd ka iznajmini averendē.”

I okola kola šunde adaja priča, phende: “Te na del o Devel adava te ovel!”

17 A o Isus dikhļja ano lende hem phendā: “A so onda značini adava soi pisime ano Sveti lili:

‘O bar savo odbacinde o zidarija
ulo najbitno bar e čheresoro’?

18 Svako kova perela upro adava bar, ka phagel pe, a te pelo adava bar upra nekaste, ka zgnječini le.”

19 A o učitelja e Zakonestar hem o šerutne sveštenici mangle tegani te dolen e Isuse, adalese so džande da akaja priča vaćeri olendar, ali darandile e narodostar.

E verakere vođe našti te dolen e Isuse ko bišukar lafi

(Mt 22,15-22; Mk 12,13-17)

20 A o učitelja e Zakonestar hem o šerutne sveštenici posmatrinena ine e Isuse. Bičhalde koro leste špijunen, kola čerde pe dai iskrena, sar te dolen le ko bišukar lafi i te šaj preden le ko upravniko e rimesoro te osudini le.

21 I o špijunja pučle e Isuse: "Učitelju, džanaja da vaćereja hem sikaveja šukar hem na dikheja kovai kova, nego čačimase sikaveja oto drom e Devlesoro.

22 Valjani li amen o Jevreja te platina o porez e rimesere carose ili na?"

23 A o Isus džandža so on mangle te prevarinen le i phendā lendje:

24 "Mothoven maje i kovanica savaja platinena o porez. Kasiri slika hem kasoro anav isi la?"

A on phende: "E carosoro."

25 Tegani o Isus phendā lendje: "Onda den soi e carosoro e carose, a soi e Devlesoro e Devlese."

26 I ađahar o špijunja našti ine te arakhen ništa bišukar ano okova so o Isus vaćerđa i trainde adalese so inele zadirime lesere vaćeribnaja.

O sadukeja pučena e Isuse zako uštiba taro mule

(Mt 22,23-33; Mk 12,18-27)

27 I ale koro Isus nesave sadukeja kola vaćerena da nane uštiba taro mule, i pučle e Isuse:

28 "Učitelju, o Mojsije pisindā amendje so te čerel o manuš te mulo lesoro phral kova pala peste ačhavđa romnja bizo čhave. Adava manuš

valjani te lel ple phralesere romnja te šaj oj te bijani čhave kova ka ovel nasledniko e mulesoro.

²⁹ Adahar, inele efta phralja. O prvo lelja romnja i mulo, a na ačhavđa pala peste čhaven.

³⁰ O dujto phral lelja ple phralesere romnja, ali hem ov mulo.

³¹ Tegani o trito phral lelja adala romnja i mulo hem adahar sa o efta phralja. I nijekh olendar na ačhavđa čhaven pala peste.

³² Ko kraj muli hem i romni.

³³ Kasiri onda romni oj ka ovel kad ka uštel pe taro mule, a inele dindi ko sa o efta phralja?"

³⁴ O Isus phendā lendē: "O manuša ko akava sveto lena pe hem dena pe.

³⁵ A okola kolen o Devel smatrini dai dostoјna te oven vazdime taro mule hem te živinen ko sveto savo avela, ni ka len pe ni ka den pe.

³⁶ Adalese so našti više ni te meren: ka oven sar o andđelja. Oni čhave e Devlesere, adalese so o Devel ka vazdel len taro mule.

³⁷ A da o mule uštena, mothovđa hem o Mojsije ano Svetu lil kote pisini oto grmo savo ine thabljola. Adathe ov zako Gospod phenela dai 'Devel e Avraamesoro, e Isaakesoro hem e Jakovesoro' iako on tegani inele mule.

³⁸ A o Devel nane Devel e mulengoro, nego Devel e dživdengoro. Adalese soi on e Devlese pana dživde."

³⁹ Nesave učitelja e Zakonestar phende e Isus-ese: "Učitelju, šukar vaćerđan!"

⁴⁰ I nijekh više na tromanđilo te pučel le nešto.

*O Hrist po baroi e carostar e Davidestar
(Mt 22,41-46; Mk 12,35-37)*

Luka 20:41

ci

Luka 20:47

41 Tegani o Isus pučlja okolen so šunena le
ine: "Sar šaj te vačeri pe dai o Hrist samo e
Davidesoro čhavo?"

42 A korkoro o David phenela ano lil oto
Psalmija:

'O Gospod phendā mle Gospodese:

Beš ko počasno than, oti mli desno strana,

43 đikote na pašljarava te neprijateljen talo
te pre!"

44 Te o David vičini le 'Gospode', sar onda o Hrist
šaj te ovel samo lesoro čhavo?"

*O Isus upozorini ple učenikonen upro učitelja
e Zakonestar*

(Mt 23,1-36; Mk 12,38-40; Lk 11,37-54)

45 Tegani anglo sa o manuša, o Isus phendā ple
učenikonendje:

46 "Arakhen tumen e učiteljendar e Zakonestar!
On volinen te phiren urjavde ano bare
fostanja hem o manuša, ano baro poštujiba, te
pozdravinen len ko trgija. Volinena te bešen ko
anglune thana ano sinagoge hem ko najšukar
thana ko gozbe.

47 Hana o imanje e udovicengoro hem čerena
pe dai pobožna adahar so molinen bare
molitve. On ka oven po zorale kaznime nego
avera manuša."

21

*I čorori udovica dela sa so isi la
(Mk 12,41-44)*

¹ Na nakhlo but palo adava, o Isus vazdinđa plo šero hem dikhla sar o barvale manuša čhivena pumare pare ani e hramesiri kutija zako čediba.

² Ađahar dikhla hem jekha čorora udovica sar čhivela samo duj najtikore kovanice.

³ Tegani phendā: "Čače vaćerava tumendē, akaja čorori udovica čhivđa više sarijendar.

⁴ Adalese so sare akala dinde oto buderī so isi len, a oj, kojai čorori, dindā sa so inola zako živiba."

O Hram ka ovel peravdo hem o znakija oto bare nevolje

(Mt 24,1-14; Mk 13,1-13)

⁵ I sar nesave učenici vaćerena ine adalestar sari o Hram šukar ukrasime šuže bare barencar hem e daronencar savei posvetime e Devlese, o Isus phendā:

⁶ "Ka avel o dive kad oto sa akava so dikhena naka ačhol ni bar upro bar. Svako ka ovel peravdo."

⁷ I on pučle e Isuse: "Učitelju, kad adava ka ovel? Savo znako ka mothoj amenđe da ka ovel adava?"

⁸ A o Isus phendā: "Dikhen te na oven hovavde. Adalese so but džene ka aven ano mlo anav vaćerindoj: 'Me injum o Hrist' hem: 'Alo paše o kraj akale vremesoro.' Ma džan palo lende!"

⁹ A kad šunena zako mariba hem zako pobune, ma te daran. Adalese so prvo adava valjani te ovel, ali nane odmah o kraj."

¹⁰ Tegani phendā lendē: "Jekh nacija ka uštel upri aver nacija hem jekh carstvo upro aver carstvo.

¹¹ Ko but thana ka oven bare zemljotresija, bokhalipe hem zaraze. Ka mothoven pe čudesna znakija ko nebo savendar o manuša ka daran.

¹² Ali angleder so sa adava te ovel, ka dolen tumen hem ka progoninen tumen, ka legaren tumen ko sudo ano sinagoge hem ko phandlipe, ka legaren tumen anglo carija hem anglo vladarija, hem sa adava zbog mande.

¹³ Adava ka ovel tumendē te šaj svedočinen lendē mandar.

¹⁴ Adalese zapamtinien: ma pripreninen tumen angleder save lafencar ka braninen tumen.

¹⁵ Adalese so me ka dav tumen mudrost hem lafija ko save nijekh tumaro protivniko naka šaj te irini lafi.

¹⁶ A ka izdajinen tumen čak hem tumare dada hem o daja, tumare phralja, tumari familija hem tumare amala; hem nesaven tumendar ka mudaren.

¹⁷ I sare ka mrzinen tumen zbog mande,

¹⁸ ali nijekh bal tumare šerestar naka perel.

¹⁹ Adaleja so ka ačhoven verna, ka dobinen o večno dživdipe."

*O Isus vaćeri so o Jerusalim ka ovel uništimo
(Mt 24,15-21; Mk 13,14-19)*

²⁰ O Isus phendā hem akava: "I kad ka dikhen sar o Jerusalim opkolime e vojskendar, te džanen da alo lesoro vreme te ovel uništimo.

²¹ Tegani okola kola živinena ani e judejakiri regija nek našen ko gore. Okola kola živinena

ano Jerusalim nek ikljon avri, a kolai ko polje, te na ġerdinen ani diz.

²² Adalese so adala ka oven o dive oti e Devlesiri kazna, te pherđol sa soi pisime ano Svetu lil.

²³ Jao e khamnjenđe hem okolendje kola dena čuči ko adala dive! Adalese so bari nevolja ka ovel upri phuv hem e Devlesiri holi ka perel upro akava narodo.

²⁴ Nesave olendar ka oven mudarde mačeja, a avera ka oven legarde ko ropstvo maškaro sa o nacije. O Jerusalim ka ovel gazime e manušendar oto avera nacije sa ċikote na nakhela lengoro vreme.”

*O znakija save ka mothoven e Isusesoro aviba
(Mt 24,23-35; Mk 13,21-31)*

²⁵ O Isus phendha hem akava: “I ka oven čudna znakija ko kham, ko masek hem ko čerenja, a ki phuv o nacije naka džanen so te čeren oti dar zbog adava so o more ka čerel glasna zvukija hem bare talasija.

²⁶ O manuša ka meren oti dar hem oto adžičeriba o bišukaripe savo avela ki phuv, adalese so o zoralipa e nebosere ka oven potresime.

²⁷ Tegani sare ka dikhen man, e Čhave e manušesere, sar avava upro oblako ano zoralipe hem ani bari slava.

²⁸ A kad sa adava ka počini te ovel, terđoven ko pre bizi dar hem vazden tumare šere adalese soi paše tumaro spasenje.”

Luka 21:29

cv

Luka 21:38

*O Isus vaćeri e učenikonende te pratinen o
znakija savendar vaćerđa lendje
(Mt 24,32; Mk 13,28)*

29 Tegani o Isus phendja lendje akaja priča:
“Dikhen i smokva ili bilo savo aver kaš.

30 Kad dikhena da ikljona listija upro leste,
korkore džanen dai paše o linaj.

31 Ađahar hem tumen kad dikhena da ovela sa
adava, te džanen dai o carstvo e Devlesoro paše.

32 Čače vaćerava tumenđe, akaja generacija
naka nakhel đikote sa adava na ovela.

33 O nebo hem i phuv ka nakhen, ali mle lafija
naka nakhen.”

*O Isus sikaj e učenikonen te oven uvek
spremna zako olesoro aviba
(Mt 24,36–51; Mk 13,32–37)*

34 I o Isus phendja lendje: “Arakhen tumen te
na oven zaokupirime pibnaja, mačojbnaja hem
akale dživdipnasere brigencar i te resel tumen
otojekhvar adava dive.

35 Adalese so adava dive ka avel sar zamka
upro sa o manuša ki phuv.

36 Adalese oven džangale hem stalno molinen
te šaj nakhaven sa adava so valjani te ovel hem
te terđoven anglo Čhavo e manušesoro.”

37 Diveja o Isus sikaj ine ano Hram, a raćaja
ikljola ine tari diz hem džala te nakhaj i rat ki
gora vičimi e Maslinakiri.

38 I sa o manuša rano sabaleja džana ine ko
Hram te šunen le.

22

*O Juda dogovorini pe te izdajini e Isuse
(Mt 26,1-5, 14-16; Mk 14,1-2, 10-11; Jn 11,45-53)*

¹ Avela ine paše o Prazniko e bikvascone marengoro, savo vičini pe Pasha.

² O šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakanestar rodena ine sar te čeren o Isus te ovel mudardo, ali darandile e narodostar.

³ Tegani o Sotoni ġerdindā ano Juda vičime Iskariot kova inele jekh oto dešu duj apostolja e Isusesere.

⁴ Ov dželo koro šerutne sveštenici hem koro narednici e hramesere stražakere hem dogovorindā pe olencar sar te predel lendē e Isuse.

⁵ On ule radosna hem phende e Judase da ka den le pare.

⁶ I ov pristanindā. I adahar lelja te rodel šukar prilika te izdajini e Isuse kad naka ovel narodo uzalo leste.

O Isus bičhali duje učenikonen ko Jerusalim te pripreninen i Pasha

(Mt 26,17-25; Mk 14,12-21; Jn 13,21-30)

⁷ Kad alo o prvo dive oto Prazniko e bikvascone marengoro, ko savo valjanda te žrtvujini pe bakrore zaki Pasha,

⁸ o Isus phendā e Petrese hem e Jovanese: "Džan hem čeren amendē te ha e pashakoro hajba."

⁹ A on phende lese: "Kaj mangeja te cera le?"

¹⁰ Ov phendā lendē: "Šunen. So ka ġerdinen ki diz, ka resel tumen jekh manuš kova akhari

pani ano khorō. Džan palo leste. Ko čher ko
savo ka đerdini

¹¹ rođen e domaćine hem vaćeren lese: ‘O
učitelj pučela ki savi soba šaj te hal e pashakoro
hajba ple učenikonencar?’

¹² I ov ka mothoj tumendje i bari upruni soba
savi već pripremimo. Adari čeren amenđe zako
hajba.”

¹³ I on džele hem arakhle sa ađahar sar so
phendja lendje o Isus i adari čerde zako hajba e
pashakoro.

*O Isus hala i poslednjo večera e
učenikonencar*

(Mt 26,26-30; Mk 14,22-26; 1. Kor 11,23-25)

¹⁴ I kad alo o vreme, o Isus čhivđa pe uzalo
astali ple apostolencar.

¹⁵ I phendja lendje: “Edobor mangljum te hav
akaja Pasha tumencar angleder so ka patinav.

¹⁶ Adalese so, vaćerava tumendje, naka hav
la više đikote lakoro čačikano značenje na
pherđola ano carstvo e Devlesoro.”

¹⁷ Tegani lelja i čaša e moljaja, zahvalinda e
Devlese hem phendja e apostolendje: “Len akaja
mol hem podelinen la maškara tumende.

¹⁸ Adalese so, vaćerava tumendje, naka pijav
više mol đikote o carstvo e Devlesoro na avela.”

¹⁹ I lelja o maro, zahvalinda e Devlese, phaglja
le hem dindja le e apostolendje vaćerindoj:
“Akavai mlo telo savo dela pe zako tumendje.
Čeren akava te setinen tumen mandar.”

²⁰ Ađahar lelja hem i čaša e moljaja pali večera
hem phendja: “Akaja čaša e moljaja nevoi savez
ano mlo rat savo čhorela pe tumendje.

21 Ali ače, o manuš kova ka izdajini man mancari uzalo astali.

22 Adalese so, me, o Čhavo e manušesoro, valjani te merav sar soi odredime, ali jao okole manuše kova ka izdajini man!"

23 I o apostolja lelje te pučen pe maškara pumende kova olendar šaj te ovel adava so ka čerel ađahar nešto.

Najbaroi okova kova kandela

24 I o učenici lelje te raspravinen pe kovai olendar najbaro.

25 A o Isus phendā lendē: "Avere nacijengere carija vladinena upro lende hem o vladarija lengere pumen vičinena 'manuša kola čerena šukaripe'."

26 Ali tumen ma oven esavke! Nego, o najbaro maškar tumende nek ovel sar najtikoro, a o vođa nek ovel sar sluga.

27 A kovai po baro? Okova kovai uzalo astali ili okova kova kandela le? Na li okova kovai uzalo astali? A me maškara tumende injum sar okova kova kandela.

28 Tumen injen adala kola ačhile mancar ano mle iskušenja.

29 I me dava tumen te vladinen ano carstvo, sar so mlo Dad dindā man:

30 te han hem te pijen maje uzalo astali ano carstvo mlo, hem te bešen ko tronja te sudinen upro dešu duj plemija e Izraelesere."

*O Isus vaćeri so o Petar ka odreknini pe olestar
(Mt 26,31-35; Mk 14,27-31; Jn 13,36-38)*

³¹ O Isus phendā: "Simone, Simone, ače o Sotoni rodindā e Devlestar te iskušini tumen sar kad neko čhorela o điv maškari sita.

³² Ali me molindđum tuće te na našale ti vera. Adalese, kad palem ka irine tut mande, zorjar te phraljen."

³³ A ov phendā lese: "Gospode, injum spremno te džav tuja hem ko phandlipe hem ko meriba."

³⁴ A o Isus phendā: "Vaćerava će, Petre, o bašno naka đilabi avdive đikote trin puti naka hovave da na pendžareja man."

³⁵ I phendā e apostolendje: "Kad bičhalđum tumen ko drom bizo kese e parenčar, bizo torbe hem bizi buderi obuća, na li falindā tumendje nešto?"

A on phende: "Ništa."

³⁶ Tegani o Isus phendā lendje: "Ali akana kas isi kesa e parenčar, nek lel la! Ađahar hem i torba! A kas nane mači, nek biknel plo ogrtači hem nek činelfse jekh."

³⁷ Adalese so, vaćerava tumendje, valjani te pherđol adava soi mandar pisime ano Sveto lil:

'Dikhle le sar jekhe zločinco.'

Čače, pherđola sa soi pisime mandar."

³⁸ A on phende: "Gospode, ače isi amen duj mačija!"

A ov phendā: "Šukari!"

*O Isus molini pe ki e Maslinakiri gora
(Mt 26,36-46; Mk 14,32-42)*

³⁹ I iklindoj adathar, palo plo adeti, dželo ki e Maslinakiri gora. Oleja dželes hem lesere učenici.

40 I kad resle adari, phendā lendē: “Molinen tumen te na peren ano iskušenje!”

41 I cidindā pe olendar, edobor kober šaj te frdel pe o bar, pelo ko kočija hem molindā pe e Devlese,

42 vaćerindoj: “Dade! Te mangeja, cide akaja čaša e patnjaja mandar. Ali, nek ovel pali ti volja, a na pali mli.”

43 Tegani o andeo mothovđa pe lese taro nebo hem hrabrinđa le.

44 A kad inele ani po bari patnja, po zorale molindā pe. Lesoro znoj ulo sar kapke oto rat save perena ine upri phuv.*

45 I pali molitva uštino, alo đi ple učenici hem arakhlijä len sar sovena adalese so inele umorna oto tugujiba.

46 Tegani pučlja len: “Sose sovena? Ušten hem molinen tumen te na peren ano iskušenje!”

O Isus izdajime hem dolime

(Mt 26,47-56; Mk 14,43-50; Jn 18,3-11)

47 Sar pana o Isus vaćeri ine adava, ale nakoro leste but manuša kolen anda o Juda kova inele jekh oto dešu duj apostolja. Ov alo koro Isus te čumudini le ki čham.

48 A o Isus pučlja le: “Judo, čumudipnaja li izdajineja e Čhave e manušesere?”

49 Kad o učenici kola inele adari dikhle da o Isus ka ovel dolime, pučle le: “Gospode, te napadina len li mačencar?”

---

* **22,44** Ano nesave grčka rukopisija nane o 43. hem o 44. stih.

50 I jekh olendar khuvđa mačeja e prvosveštenikosere sluga hem čhindža lesoro desno kan.

51 A o Isus phendža ple učenikonendje: “Ačhaven tumen adalestar!” I čhivđa plo vas upro lesoro kan hem sasljardža le.

52 Tegani phendža okolendje so ale te dolen le, e šerutne sveštenikonendje, e narednikonendje e hramesere strażakere hem e starešinendje: “Mačencar hem kaštencar aljen pala mande sar palo pobunjeniko.

53 Divencar injumle tumencar ano Hram, i na dolinden man. Ali akavai tumaro vreme hem o zoralipe e tominakoro vladini.”

O Petar odreknini pe e Isusestar

(Mt 26,57-58, 69-75; Mk 14,53-54, 66-72; Jn 18,12-18, 25-27)

54 I dolinde e Isuse hem adathar legarde le ko čher e prvosveštenikosoro. A o Petar odural džala ine palo lende.

55 Kad tharde jag ko maškar e borosoro hem beštine uzalo late, hem o Petar beštino olencar.

56 I nesavi sluškinja dikhlja le sar bešela uzali jag, i dikhlja po šukar ano leste hem phendža: “I akava inele oleja!”

57 A o Petar hovavđa vaćerindo: “Đuvlije, na pendžarava le!”

58 Na nakhlo but palo adava, dikhlja le nesavo aver manuš hem phendža: “I tu injan jekh olendar!”

A o Petar phendža: “Manušeja, na injum!”

59 I kad nakhlo đi sar jekh sati, aver ne-savo uporno tvrdindā: “Čače akava inele oleja, adalese soi hem ov Galilejco!”

60 A o Petar phendā: “Manušeja, na džanav sostar vaćereja!”

I odmah, sar pana vaćeri ine, o bašno đilabđa.

61 Tegani o Gospod Isus irindā pe hem dikhilja ano Petar, a o Petar setindā pe lesere lafendar: “Vaćerava će, Petre, angleder so o bašno avdive ka đilabi, trin puti ka hovave da na pendžareja man.”

62 I o Petar iklilo taro boro hem zorale rundā.

O čuvarija marena muj e Isuseja

(Mt 26,67-68; Mk 14,65)

63 O čuvarija lelje te maren muj e Isuseja hem te maren le.

64 Učharde lesere jačha hem phende lese: “Prorokujin ko khuvđa tut!”

65 I bute avere lafencar vređinena ine e Isuse.

E verakere hem e narodosere vođe rodena krivica upro Isus

(Mt 26,59-66; Mk 14,55-64; Jn 18,19-24)

66 Kad dislilo, čedinde pe o starešine e jevre-jengere, o šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar, ande e Isuse pumendē ko sabor, ko Sinedrion,

67 hem phende lese: “Te injan tu o Hrist, phen amendē!” A ov phendā lendē:

“Te phenđum tumendē, naka verujinen;

68 a te pučljum tumen, naka odgovorinen.

69 Ali od akana me, o Čhavo e manušesoro, ka bešav ko počasno than, oti desno strana oto zoralipe e Devlesoro.”

70 A on sare pučle e Isuse: “Znači tu injan o Čhavo e Devlesoro?”

A ov phendā lende: “Ađahari sar so phenena: Me injum.”

71 Tegani on phende: “Na valjani amendje više avera svedoci. Sare amen šundam da korkoro pes osudinda!”

23

E jevrekengere vođe optužinena e Isuse ko Pilat (Mt 27,1-2, 11-14; Mk 15,1-5; Jn 18,28-38)

1 Tegani sare kola inele ko sabor uštine hem legarde e Isuse koro Pilat, koro upravniko e rimesoro,

2 hem lelje te vaćeren protiv oleste: “Akale manuše arakhljam sar zavodini amare narodo hem vaćeri lende te na platinen o porez e carose, a pese vaćeri dai o Hrist, o caro.”

3 Tegani o Pilat pučlja e Isuse: “Tu li injan o caro e Jevrekengoro?”

A o Isus phendā: “Tu adava pheneja.”

4 Tegani o Pilat phendā e šerutne sveštenikonendje hem e narodose: “Na arakhava nisavi krivica upro akava manuš!”

5 Ali on na ačhavde te vičinen: “Ple sikavibnaja vazdela pobuna maškarlo manuša ki sa i phuv e Jevrekengiri. Lelja te čerel adava ani regija Galileja hem alo čak di akate ani diz Jerusalim!”

O Isus anglo Irod

6 A kad o Pilat šundja adava, pučlja len nane li o Isus Galilejco.

7 I kad phende lese dai o Isus Galilejco, o Pilat bičhalda le koro Irod, kova vladinda ani Galileja. A baš adala dive o Irod inele ano Jerusalim.

8 Kad o Irod dikhla e Isuse, but inele radosno adalese so pana angleder manglja te dikhel le adalese so but šundja olestar hem nadinda pe da o Isus ka čerel nesavo čudo anglo leste.

9 But so pučlja le, ali o Isus ništa na phenda lese.

10 A adari terđona ine o šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar vaćerindoj zorale protiv o Isus.

11 A o Irod hem lesere vojnici ponizinde e Isuse hem marde muj oleja. Urjavde le ano carikano fostani hem tegani o Irod bičhalda le palal koro Pilat.

12 Angleder o Irod hem o Pilat na inele ano šukar odnosija, a adava dive ule amala.

O Pilat osudini e Isuse ko meriba

(Mt 27,15-26; Mk 15,6-15; Jn 18,39-19,16)

13 A o Pilat vičinda kora peste e šerutne sveštenikonen, e vođen hem e narodo,

14 i phenda lendje: "Anden kora mande akale manuše vaćerindoj da vazdela pobuna maškaro narodo. Ače, angla tumende pučljum le adalestar, ali na arakhljum nisavi krivica zaki savi tumen optužinena le.

15 A ni o Irod na arakhlja upro leste krivica i adalese bičhalda le palal kora amende. Akava manuš na čerđa ništa so zaslužini meriba.

¹⁶ Adalese samo ka naredinav te šibinen le, i ka mukav le.”

¹⁷ [A valjanđa zako prazniko, palo adeti, te mukel lende jekhe phandle manuše.]

¹⁸ Ko adava sare so inele adari vičinde: “Mudar adale manuše, a muk amendě e Varava!”

¹⁹ (O Varava inele phandlo adalese so učestvujindja ani pobuna savi inele ano Jerusalim hem adalese so mudardža nekas.)

²⁰ A o Pilat, adalese so manglja te mukel e Isuse, palem vaćerđa olencar,

²¹ ali on vičinde: “Čhiv le ko krsto! Čhiv le ko krsto!”

²² A o Pilat palo trito puti phendja lende: “A savo bišukaripe čerđa akava manuš? Na dikhava sose valjani te merel. Ka naredinav te šibinen le, i ka mukav le.”

²³ Ali on na ačhavde te vičinen oto sa o glaso rodindoj te čhivel e Isuse ko krsto. I lengoro vičiba inele sa po zoralo.

²⁴ I adalese o Pilat odlučindja te del len adava so mangena.

²⁵ Muklja okole kole mangle, kova inele phandlo zbog i pobuna hem zbog o mudariba, a e Isuse dindja ko vojnici te čeren oleja adava so o narodo manglja.

*E Isuse čhivena ko krsto
(Mt 27,32-44; Mk 15,21-32; Jn 19,17-27)*

²⁶ Sar o vojnici legarena ine e Isuse, dolinde nesave Simone tari Kirinija sar avela ine taro polje. Čhivde o krsto upro leste hem terinde le te akhari le palo Isus.

27 Palo Isus dželo baro narodo maškaro kolende inele hem o đuvlja kola runde hem žalinde le.

28 Ali o Isus irindja pe nakoro lende hem phendja lendje: “Đuvljalen taro Jerusalim, ma roven pala mande, nego roven pala tumende hem tumare čavende.

29 Adalese so, ače, avena o dive kad o manuša ka vaćeren: ‘Bahtalei o đuvlja kolai bizo čhave, kola na bijande hem na dinde čući.’

30 Tegani

‘ka phenen e planinenđe: Peren upra amende!
hem e bregonenđe: Učharen amen!’

31 Adalese so, te adahar čerela pe mancar kova injum sar jekh sapano kaš, sigurno po bišukar ka čerel pe e manušencar kolai sar o šuke kašta.”

32 A e Isuseja inele legarde pana duje zločinconen te oven mudarde.

33 I kad resle ko than vičime Kokalo e šeresoro, o vojnici čivde ko krsto e Isuse hem čivde adale zločinconen ko avera krstija: jekhe oti lesiri desno, a e dujtone oti lesiri levo strana.

34 O Isus phendja: “Dade, oprostin lendje, adalese so na džanen so čerena!”

Tegani o vojnici frdinde barbuti hem adahar delinde maškara pumende e Isusesere šeja.

35 O narodo terdino adari te dikhelfse, a e jevrekengere vođe marde muj e Isuseja vaćerindoj: “Averen spasında; akana nek spasini korkoro pes tei čače ov o Hrist e Devlesoro, lesoro Izabirime!”

36 Hem o vojnici marde muj e Isuseja. Ale uzalo leste hem kaninde le ušli mol,

37 vaćerindoj: "Te injan o caro e jevrejengoro, spasin tut!"

38 A upreder lesoro šero terdino znako kote inele pisime: AKAVAI O CARO E JEVREJENGORO .

39 Jekh okole zločinconendar vređinda e Isuse vaćerindoj: "Te injan o Hrist, sose na spasineja tut hem amen?"

40 A o dujto zločinco ukorindā adale so vređinda e Isuse: "Sar na daraja e Devlestar? Hem tu injan ađahar osudime sar soi ov.

41 Amen pravedno injam kaznime zbog amare bišukar buća, a ov na čerđa nisavo bišukaripe."

42 Tegani phendā: "Isuse, setin tut mandar kad ka ave ano to carstvo."

43 A o Isus phendā lese: "Čače vaćerava će, avdive ka ove mancar ano raj!"

E Isusesoro meriba

(Mt 27,45-56; Mk 15,33-41; Jn 19,28-30)

44 A ko ekvaš o dive, i tomina učharda sa i phuv hem ađahar inele trin saća,

45 adalese so o kham kalilo. A e hramesiri zavesa pharavdili ko ekvaš.

46 A o Isus vičinda oto sa o glaso: "Dade, tuće ano vasta mukava o duho mlo!" Kad phendā adava, muklja pli duša.

47 A kad e rimesoro kapetani dikhija so ulo, lelja te slavini e Devle, vaćerindoj: "Čače akava manuš inele pravedniko!"

48 But manuša kola čedinde pe adari te dikhen-fse, irindoj čhere khuvena pe ine ko gruđa adalese so ine lendje žao.

49 A sa e Isusesere amala, ði o ðuvlja kola phirde palo leste pana tari Galileja, odural terdine hem dikhle sa adava.

E Isusesoro paruniba

(Mt 27,57-61; Mk 15,42-47; Jn 19,38-42)

50-51 A inele jekh manuš palo anav Josif tari Arimateja, diz ani Judeja. Ov inele šukar hem pravedno manuš kova adžičeri ine o carstvo e Devlesoro. Iako inele člano oto e jevrevjengoro sabor, na složindža pe adaleja so inele odlučime te roden o Isus te ovel mudardo.

52 Ov dželo koro Pilat hem rodindža te den le o telo e Isusesoro.

53 Tegani huljavđa e Isusesoro telo taro krsto, paćardža le čaršaveja hem čhivđa le ano grobo savo inele čerdo ano bar, ano savo pana niko na inele čhivdo.

54 Adava dive inele Dive zako pripremiba zako savato savo samo so na ine te avel.

55 A o ðuvlja, kola ale e Isuseja tari Galileja, dželete e Josifeja hem dikhle sar e Isusesoro telo inele čhivdo ano grobo.

56 I irinde pe adari kaj bešena ine hem spreminde o mirisija hem o mastija savencar te makhen e Isusesoro telo. Ali ko savato odmorinde pe poštujindoj i naredba oto Zakoni e Mojsijasoro.

24

E Isusesoro uštiba taro mule

(Mt 28,1-10; Mk 16,1-8; Jn 20,1-10)

¹ Rano sabale, ko prvo dive oto kurko, o đuvlja ale ko grobo hem ande o mirisija save spreminde.

² I dikhle dai cidime o bar savo inele anglo udar e grobosoro.

³ Đerdinde andre, ali na arakhle o telo Gospodesoro e Isusesoro.

⁴ I sar terđona ine adari zbumine, otojekhvar iklike anglo lende duj manuša ano sjajna šeja.

⁵ O đuvlja but darandile hem peravde pumare šere nakori phuv,

a on phende lendje: "Sose rodena e dživde maškaro mule?

⁶ Ov nane akate. Uštino taro mule! Setinen tumen so vaćerđa tumende dok pana inele ani Galileja:

⁷ 'Me, o Čhavo e manušesoro, valjani te ovav dindo ano vasta e grešnone manušengere, te ovav čhivdo ko krsto, ali o trito dive ka uštav.' "

⁸ Tegani on setinde pe da o Isus phendja lendje adava.

⁹ I irinde pe taro grobo palal ki diz te vaćeren adava e dešujekhe apostolendje hem sarijendje averendje.

¹⁰ Adala đuvlja inele i Marija Magdalena, i Jovana, i Marija e Jakovesiri daj, hem avera. I on sa adava vaćerde e apostolendje,

¹¹ ali o apostolja na verujinde lendje, adalese so mislinde da sa adava izmislinde.

¹² A o Petar uštino hem prastandilo đi o grobo. Telilo hem dikhla samo o čaršavi saveja e Isusesoro telo inele paćardo. I irindja pe palal pučindoj pes so ulo adava.

*O Isus mothoj pe duje učenikonendē ko drom nakoro Emaus
(Mk 16,12-13)*

¹³ Adava dive duj oto e Isusesere sledbenici džana ine ko gav Emaus, dur taro Jerusalim dešujekh kilometarija.

¹⁴ Odrumal vaćerena ine maškara pumende adalestar so ulo adala dive.

¹⁵ I sar vaćerena ine adahar, korkoro o Isus alo uzalo lende hem lelja te phirel olencar.

¹⁶ Ali olendē na inele muklo te pendžaren le.

¹⁷ O Isus pučlja len: "Sostar vaćerena maškara tumende phirindoj?"

Tegani on terdine, a ko lengere muja dičhili žalost.

¹⁸ Jekh olendar, palo anav Kleopa, phendā lese: "Sar so dičhola, tu injan jedino abandija ano Jerusalim kova na džanel so ulo adari akala dive."

¹⁹ O Isus pučlja len: "So ulo?"

I on phende lese: "Adava so ulo e Isuseja e Nazarećanineja. Ov inele proroko zoralo ano lafiya hem ano delja anglo Devel hem anglo sa o narodo.

²⁰ Ali amare šerutne sveštenici hem amare avera vode dinde le te ovel osudime ko meriba hem čhivde le ko krsto.

²¹ Amen nadindam amen dai ov adava kova ka otkupini e Izraelesere narodo. A ače, tritoi dive sar ulo sa adava.

²² Hem pana zbuninde amen nesave amare đuvlja. Rano sabale dželete ko grobo,

²³ ali na arakhle e Isusesoro telo adari. Ale hem phende amendē da dikhle andelen kola vaćerde lendē dai o Isus dživdo.

24 Tegani nesave amendar dželes ko grobo hem arakhle adahar sar so phende o đuvlja. Ali na dikhle e Isuse.”

25 Tegani o Isus phendə lendə: “O, sar na haljovena? Sosei tumendə pharo te verujinen sa adava so o proroci vaćerde?”

26 On prorokujinde da o Hrist valjani te nakhel sa adala patnje angleder so đerdini pese ani slava.”

27 I tegani lelja te objasnini lendə soi e Hristestar pisime ano Sveta lila, počindoj e Mojsijasere lilendar hem ano sa e prorokonengere lila.

28 Sar avena ine paše uzalo gav Emaus, o Isus čerđa pe da mangela te džal po dur.

29 Ali on terinde le te ačhol vaćerindoj: “Ačhov amencar, adalese so lela te perel i rat!”

I o Isus đerdində ano čher hem ačhilo olencar.

30 Kad inele olencar uzalo astali, o Isus lelja o maro, zahvalinda e Devlese, phaglja le hem dində len.

31 Tegani phravdile lengere jačha hem pendžarde le dai ov o Isus, ali ov otojekhvar na inele više anglo lende.

32 Tegani phende jekh averese: “Na ine amen li sar jag ano vile dok vaćerđa amencar odrumal hem objasnində amendə o Sveta lila?”

33 I odmah uštine hem irinde pe ko Jerusalim. Adari arakhle sar bešena zajedno o dešujekh apostolja hem avera sledbenici e Isusesere

34 kola phende lendə: “O Gospod čače uštino taro mule hem mothovđa pe e Simonese!”

35 Tegani o duj manuša vaćerde lenđe sa so ulo ko drom nakoro Emaus hem sar pendžarde e Isuse kad phaglja o maro.

*O Isus mothoj pe e učenikonendje
(Mt 28,16-20; Mk 16,14-18; Jn 20,19-23; Delja 1,6-8)*

36 Sar pana vaćerena ine adalestar, o Isus otojekhvar terdino maškar olende hem phendā lenđe: "Mir tumencar!"

37 A on but darandile, adalese so mislinde da dikhena duho.

38 Tegani o Isus phendā lenđe: "Sose darana? Hem sose isi tumen sumnje ano vile?"

39 Dikhen mle vasta hem mle pre! Me injum! Pipinen man hem ka dikhēn! E duho nane telo hem kokala sar so dikhena da man isi!"

40 Vaćerindoj adava, mothovđa lenđe ple vasta hem o pre.

41 On edobor inele radosna hem začudime da našti ine te verujinen. Tegani o Isus pučlja len: "Isi tumen li nešto hajbnase?"

42 I on dinde le kotor oto peko mačho.

43 Ov lelja hem halja le anglo lende.

44 Tegani o Isus phendā lenđe: "Akavai o lafija save vaćerđum tumendē dok injumle tumencar: da valjani te pherđol sa soi pisime mandar ano Zakoni e Mojsijasoro, ano Lila e prorokonengere hem ano Psalmija."

45 Tegani phravđa lengere jačha te haljoven o Sveta lila,

46 i phendā lenđe: "Ađahari zapisime: O Hrist ka patini hem o trito dive ka uštel taro mule,

47 hem ano lesoro anav ka propovedini pe o pokajanje hem oprostiba e grehengoro sa e nacijende, počindoj taro Jerusalim.

48 Tumen injen svedoci adalestar.

49 A me ka bičhalav tumendje e Svetone Duho, sar so mlo Dad obećindja. Ali ačhoven ani diz đikote o zoralipe e Devlesttar naka huljel upra tumende."

*E Isusesoro uštiba ko nebo
(Mk 16,19–20; Delja 1,9–11)*

50 Tegani o Isus legardja ple učenikonen paše uzali Vitanija, i vazdindja ple vasta hem blagoslovindja len.

51 I sar blagoslovini len ine, cidindja pe olendar hem legardilo ko nebo.

52 A on pele ko kočija anglo leste, i ani bari radost irinde pe ano Jerusalim.

53 I stalno džana ine ko Hram te hvalinen e Devle.

Luka

The Gospel According to Luke in the Arli dialect of the Vlax Romani language

© 2018.

Language: Arli (Romani, Vlax)

Dialect: Arli

DRAFT VERSION

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 16 May 2025 from source files dated 16 May 2025

0ae3729f-5fc8-5aa0-b49a-b7759ad04491